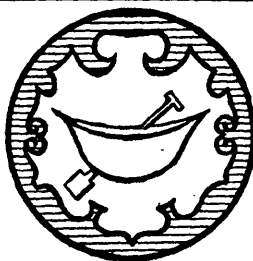

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18. Tel. 2-99.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 2—3 po południu.

Prenumerata: Miesiąc. zł. p. 0.60.

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery
szp. na stronie) zł. p. 0.15—Przed tekstem
zł. p. 0.45 — za wiersz (dwie szpalty na
stronie) Drobne zł. p. 0.03 za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie zł. p. 0.30. —

Geną egzemplarza zł. p. 0.15.

Nr 30. (259.)

Łódź, wtorek 22 lipca 1924 r.

Rok VI.

Dr. ST. GUTENTAG

naczelny lekarz-higienista
m. Łodzi.

Higjena szkolna na Zachodzie.

(Sprawozdanie z odczytu d-ra St. Kopczyńskiego, naczelnika
Wydziału Higjeny Szkolnej Dep. Zdrowia M. S. Wewn.)

Do bardzo szczęśliwych poczynąń Ligi Narodów odnieść należy zorganizowanie przez istniejący przy niej komitet higjeny międzynarodowej wymiany pracowników na niwie higjeny społecznej. Do badania organizacji higjeny szkolnej nasze Ministerstwo Oświecenia delegowało d-ra Kopczyńskiego, który wraz z delegatami 11 innych państw zwiedził Anglię, Belgię i Holandję, dnia 22. V. r. b. zdawał sprawozdanie z wyników swęj podróży i omówił:

- 1) stan higieniczny budynków szkolnych,
- 2) organizację opieki lekarskiej nad szkołami;
- 3) szkoły specjalne dla dzieci z wadami fizycznymi i psych.,
- 4) wychowanie fizyczne.

Zgodnie z przewodnią ideą angielską, która w wysokim stopniu popiera współzawodnictwo, jako najlepszy bodziec postępu, rząd, rady hrabstw, stowarzyszenia prywatne — wszyscy połączni — zostali do współdziałania w wielkiej sprawie zdrowia dziecka. A prawo to do zdrowia, jak prawo do oświaty, dziecko angielskie otrzymało na podstawie szeregu uchwał parlamentarnych, poczynawszy od połowy zeszłego wieku, a skończywszy na uchwałę z 1921 r.

I. Stan higieniczny budynków szkolnych.

W Anglii sprawa badawnictwa szkolnego nie stoi tak wysoko jak np. w Niemczech lub Szwajcarii; niewątpliwie wpływa na to głównie klimat łagodny, który nie wymaga takich zabezpieczeń od zimna, jak u nas. W wielu wzorowych szkołach spotkać można do połowy oszklone ściany i drzwi, które prowadzą do wewnętrznego świetlika, służącego jednocześnie za salę rekreacyjną. Ogrzewanie w świeżo zbadowanych szkołach central-

ne, w wielu obok grzejników (kaloryferów) jeszcze kominki. Górna część okien nawet w dni chłodne otwarta; nieraz dr. K. widywał w klasach ogień na kominku, gdy jednocześnie przez otwarte górne okna dopływał prąd świeżego powietrza (Anglicy przeciagów się nie boją). W Belgji widuje się nieraz piece żelazne, czynne w ciągu kilku tygodni zimowych. Okna często złożone w dwóch połów łatwo poruszają się na sznarach, jak dwie deski tablicy szkolnej. Sal rekreacyjnych bardzo mało, co stoi w związku z warunkami atmosferycznymi, w Belgji sal rekreacyjnych daleko więcej, natomiast przy każdej szkole istnieje dąży asfalterem wylany dziedziniec dokąd wybiegają dzieci podczas pauz na zabawy. W wielu szkołach spotyka się wycementowane płaskie dachy, stanowiące również miejsce na zabawy podczas pauz, rzecz szczególnie często spotykana w Holandji. Dla piłki nożnej, którą uprawiają już mali chłopcy, szkoły posiadają specjalne trawę poroście tereny, położone w pewnej odległości od szkoły. Ściany na korytarzach, często i w klasach do wysokości metra lub więcej wyłożone majoliką; wielka liczba umywalk z wodą gorącą i zimną do mycia rąk, wszędzie przy umywalkach ręczniki i mydła.

Ustępy najczęściej na dziedzińcu, w Holandji zaś, gdzie budownictwo szkolne stoi znacznie wyżej, ustępy w samych szkołach, a b. często wprost każdej klasy. W Anglii sale gimnastyczne widuje się rzadko, w Belgji daleko więcej, a za to mniej terenów do zabaw, w Hadze zaś całe kompleksy budynków. Natryski w bliskości szatni, często baseny do pływania. W Liwerpolu np. 10 szkół posiada baseny do pływania z wodą ogrzewaną, w Belgji zaś baseny do pływania nie tyle przy szkołach, ile w poszczególnych dzielnicach miejskich; młodzież szkolna korzysta z nich w pewnych godzinach. Każde dziecko ma swoją ławkę, systemy różne.

II. Organizacja opieki lekarskiej.

Anglja wyprzedziła wszystkie kraje pod względem zorganizowania opieki i pomocy lekarskiej dla dziatwy szkolnej. Akt parlamentarny—prawo dziecka do zdrowia—anglicy ajeli grantownie i w czyn wprowadzili obowiazkową opiekę nad dziatwą szkolną już w r. 1907. W Belgji obowiazuje od r. 1914 specjalne prawo w obowiazkowym dozorcze lekarskim nad szkołami. W r. 1922 w Anglii łącznie ze Szkocją i Walją w 22.000 szkół powszechnych oraz 1249 szkołach średnich—około 5 i pół miliona dzieci szkolnych—było czynnych 2162 lekarzy i dentystów szkolnych oraz 4135 higienistek szkolnych, na jednego więc lekarza dwie-higienistki. Z ogólnej liczby lekarzy szkolnych niemal połowa pracowała w szkole dzień cały. t. j. rano i poobiedzie, praktyką więc prywatną nie zajmują się, co ma tę złą stronę, że lekarz szkolny nie styka się z chorym; w Belgji i Holandji trzymają się zasady, że lekarz szkolny powinien być lekarzem praktykiem, w Amsterdamie np. na 15 lekarzy szk. 10 zajmuje się praktyką. Lekarz w szkole nigdzie nie leczy. Koszta służby lekarskiej szkolnej, wynagrodzenie higienistek, draki, zaopatrzenie dzieci w szkła, opłata za biedne dzieci w szpitalach wyniosły w r. 1922 1 i pół mil. fantów szterlingów 60 tryljonów marek polskich—30 miljonów złotych polskich, czyli prawie piąta część budżeta rocznego naszego min. oświecenia. Wszystkie te koszty w połowie pokrywa rząd, w połowie zarządy miast.

46% wszystkich dzieci szkolnych zostało zbadanych, przyczem znaleziono blisko a połowy rozmaite braki cielesne i duchowe, którym w ten lub inny sposób postarano się zaradzić, już to drogą leczenia w klinikach szkolnych, już to przez to przez amieszczenie dzieci w specjalnych szkołach i zakładach wychowawczych.

Nauczanie w szkołach angielskich jest dwurazowe: od 8¹/₂ do 11¹/₂, przerwa na obiad i od 1¹/₂ do 4. Lekcje trwają 20-30 min. przeważnie, w

Anglii w soboty szkoły są nieczynne, w Belgii i Holandji tylko do południa. W Anglii dzieci rozpoczynają naukę w połowie szóstego roku życia i pozostają w szkole do 14-go roku. Tak zwane przedszkola (franc. les écoles maternelles) dopiero wchodzą w życie.

W Belgii w niektórych szkołach powszechnych część lokala szkolnego bywa wydzielana na przedszkola. Tu i owdzie przy szkołach powszechnych urządzono pomieszczenia dla dzieci już od lat dwóch.

Dzieci bada lekarz zasadniczo trzykrotnie: po wstąpieniu do szkoły, po ukończeniu lat 8 i przed opuszczeniem szkoły. Dzieci, uznane za chore, badane są częściej. Dzieci w szkołach średnich badane są rzadziej.— Do opracowania wyników badań lekarskich, oraz do wydawania na piśmie odpowiednich zarządzeń użyto tu całą armję pracowników, w takim np. Liverpoolu, liczącym 600 tys. ludności, w biurze higieny pracuje około 20 osób. Liczba najrozmaitszych druków, stosowanych w sprawowaniu opieki i pomocy lekarskiej nad dziatwą szkolną niezwykła.— Cała masa szkół miejskich jest objęta inspekcją szkolną. Lekarze szkolni otrzymują prócz stałego wynagrodzenia jeszcze dodatki na rozjazdy (jeżdżą zwykle własnymi samochodami).

Oprócz lekarzy, zajmujących się badaniem ogólnem dziatwy szkolnej, w higienie szkolnej pracuje około 1000 specjalistów, którzy przyjmują w klinikach szkolnych.

Kliniki szkolne, których liczba wynosi obecnie w Anglii 1029 mają na celu dostarczanie pomocy lekarskiej choremu uczniowi i mieszczą się one już to w przerobionych budynkach, już to w całkiem nowych. Za poradę rodzice płacą minimalną kwotę. Kliniki szkolne połączone ze stacjami dla dzieci przedszkolnych, są one nawet przy szkołach prywatnych; w Londynie jest 550 takich stacyj. W Belgii i Holandji klinik szkolnych jest znacznie mniej, znajdują się one w okresie organizacji. Na pierwszym planie w klinikach szkolnych stoi opatrywanie drobnych ran, drobne zabiegi około oczu, uszu, badanie wzroku, operacje wyrosli adenoidalnych oraz pomoe dentystyczna.

4 1/2 miliona dzieci zostało dotychczas poddanych badaniu dentystrycznemu. Na uwagę zasługują skromne fotele drewniane. Po wsiach spotyka się wędrownych dentystów szkolnych. Za całkowitą pomoc dentystryczną dziecko płaci 6 pensów (około miliona marek polskich) od razu lub ratami.

Welec pomocnemi są tu w szkołach higienistki szkolne z wykształceniem średnim, wyćwiczone w specjalnych zakładach o trzyletnim kursie z praktyką szpitalną. W większych skupieniach szkolnych przebywają stale, czuwają nad czystością dziatwy szkolnej (odsetek dzieci zawsze w szkołach w Londynie w ciągu ostatnich lat 10 spadł dzięki higienistkom szkolnym z 20% na 0,6%). Zapobiegają przenikaniu choroby zakaźnej do szkoły, pomagają lekarzowi przy badaniu dzieci, pozatem b. owocnie pracują w klinikach szkolnych.

III. Szkoły specjalne.

Prawo do oświaty dziecka chorego w Anglii jest jeszcze bardziej przestrzegane, niż prawo dziecka zdrowego. Dzieci, wyodrębnione przez lekarzy szkolnych ze szkół normalnych, kierowane są do szkół specjalnych różnego typu. W r. 1923 władze manicipalne londyńskie przy pomocy rządu atryzymywały 8 szkół dla dzieci ślepych, z tych 2 z internatami, 26 szkół dla dzieci wybitnie niedowidzących, 9 szkół dla dzieci głuchych z tych 3 z internatami, 5 szkół dla dzieci wybitnie niedosłyszących, 38 szkół dla dzieci głomnych (kalek), z tych 2 jako oddziały szpitalne, 12 szkół na

wolnem powietrzu, z tych 3 z internatami, 100 przeszło szkół dla dzieci umysłowo niedorozwiniętych, 6 klas dla dzieci jakążących się i 2 kolonje dla dzieci, dotkniętych ciężką postacią padaczki. Ponieważ do szkół specjalnych przychodzą dzieci z większego okręgu szkolnego — nieraz z odległości kilka kilometrów — przeto dzieci takie korzystają ze specjalnych przejazdów przy przejeździe tramwajami, albo też gdy chodzi o dzieci katolickie — to te się odwozi je w specjalnych autobusach miejskich. Wobec normalowego nauczania dzieci takie najeździej otrzymują południowy posiłek w szkole. Szkoły niekiedy mieszczą się w skrzydłach szkoły normalnej. W szkołach na wolnem powietrzu dla dzieci, zagrożonych gruźlicą, w programie amieszezo sporo lekyj śpiewa dla gimnastyki płac, dużo ćwiczeń w ogrodzie; lekyje geografji, przyrody dzieci odbywały wyłącznie na świeżem powietrzu; chłopcy kopali doki dla okrętów, acyli się wiosłować. Dla dzieci zagrożonych gruźlicą otwarto cały szereg szkół sanatorjów: kolonij i półkolonij. Na kolonji takiej dziecko bawi 1/2 roku lub rok. Walkę więc tę prowadzą anglicy b. racjonalnie, w samym zarodku — bo później, jak się wyraził dr. Kopezyński — to będzie tylko śpiew łabędzi.

Godnym zwiedzenia był zakład dzieci opuszczoney i moralnie zaniedbanych w Meyfordzie; w zakładzie tym amieszeza się dzieci, dostarczone przez policje; włóczęące się, żebrzące dzieci, notorycznych alkoholików i bez opieki domowej. Dla chłopców przestępców istnieją specjalne zakłady. W zakładzie tym, który liczył 180 chłopców w wieku od lat 8 do 16, panuje nadzwyczajnie pogodna atmosfera. Chłopcy stanowią cztery drużyny, noszące imiona zastawionych mężów angielskich (Nelson, Wellington), nieustannie rywalizują między sobą w postępkach ku odrodzenia moralnemu. Za każdego członka odpowiedzialna jest cała drużyna, a jedyną karą, jaką stosują wychowawcy — to zakaz wychodzenia w niedzielę z zakładu lub pozbawienie prawa odwiedzania rodziców.

Bardzo interesajacem było zwiedzenie szkoły — sanatorjum dla dzieci, dotkniętych gruźlicą kości, w Altonie, na połowie drogi między Londynem a Southamptonem. Sanatorjum na 260 dzieci w wieku od lat 2 do 14 mieści się w pawilonach barakach, pozostałych po inwalidach z czasów wojny z barami, Nad dziećmi czuwa 80 pielęgniarek. Jak wiadomo, dziecko, dotknięte gruźlicą kości, musi nieraz miesiącami, a nawet latami, leżeć w łóżku w oparacie. Dla tych dzieci arządzono w sanatorjum szkołę: 12 nauczycielek z jedną kierowniczką zajętych jest nauczaniem tych dzieci, dzieci nawet trzyletnie leżą na wznak w swych gorsetach, ładnie chórem śpiewały, deklamowały, starsze pisały, mogące siedzieć — wykonywały robótki ręczne. Na lato część dzieci wywozi się nad morze. W szkole dla kalek w Braksell widział dr. Kopezyński dziecko bez oba koń, które pisało na maszynie. Istnieje cały szereg sanatorjów szkolnych, utrzymywanych przez Towarzystwa lub osoby prywatne: każde łóżecko nosi nazwisko danego fundatora.

Również i w Belgji uczyniono dużo dla dzieci słabych fizycznie, asposobionych do gruźlicy. Znane szeroko l'oeuvre national de l'enfance przy pomocy Rządu, gmin i ofiarności prywatnej zorganizowało tu dużo półkolonij podmiejskich, stałych kolonij, a raczej szkół uzdrowisk. Bardzo ładnie, niekiedy wprost zbytkownie arządzone są uzdrowiska — szkoły na wybrzeżu morskiem. Opieka lekarska b. staranna — pielęgniarka stała, lekarz parę razy w tygodniu. Karty zdrowia prowadzone b. szczegółowo z wykresami przyrosta wagi, z wykresami uchyleń od normy w odżywiania, w pojemności płac. Na gimnastykę oddechową położony jest szczególny nacisk. Utrzymanie jednego dziecka w tych szkołach — uzdrowiskach kosztuje przeciętnie 7 do 8 fr. belg. dziennie — czyli około 3 złotych pol.

IV. Wychowanie fizyczne.

Zarówno przy zwiedzaniu szkół dla dzieci normalnych, jak i szkół specjalnych uderzyła prelegenta wszędzie dobra budowa, świeża cera i dobre odżywianie dzieci. Fakt ten niewątpliwie objaśnić należy wielką dbałością Anglika o racjonalne wychowanie fizyczne dzieci. W jednej ze stacyj opieki nad dziećmi, których w samym Londynie jest 550 (w Warszawie kilka), pokazywano dr. K. model koszyka siatki z przyrządem, umożliwiającym wywieszanie dziecka za oknem, nawet na najwyższych piętrach. W szkołach nauka odbywa się z wyjątkiem wielkich chłódów przy półotwartych oknach. Często stosuje się kąpiel w basenach szkolnych starsze dzieci uczą się pływać. O alkoholizmie wśród dzieci niema mowy, — pytanie, czy dziecko pije — byłoby obrażą dla rodziców, niezrozumiałem dla dzieci; prawo zakazuje sprzedaży alkoholu dzieciom do lat 16.

Obowiązkowych ćwiczeń cielesnych program szkoły zawiera 3 godz. tygodniowo, dwie godziny przed południem, ruchy swobodne na dziedzińcu, i raz po południu najczęściej w srody gry i zabawy ruchowe na specjalnych placach. Soboty są zupełnie wolne od lekcji. Wówczas istnieje ze swymi nauczycielami młodzież ćwiczy się na licznych boiskach, podobnych soezystą trawą. Od paru lat rozsądkiem gimnastyki szwedzkiej w szkołach, zwłaszcza średnich (których wogóle jest b. mało), jest instytut dla przygotowania nauczycielek gimnastyki szwed. w Dalfordzie, gdzie 120 dziewcząt kształci się w ciągu trzech lat. Podobnych szkół w całej Anglii jest 4, wszystkie żeńskie. W szkołach powszechnych zarówno w Anglii jak i w Belgii uczą ćwiczyć nauczycieli przedmiotów ogólnych, w szkołach średnich często byli wojskowi, w Belgii specjaliści. W Belgii ćwiczą dwa do trzech razy tygodniowo po godzinie lub codziennie po 1/2 godz.

Kończąc swe sprawozdanie, referent raz jeszcze podkreśla to nieustanne podniecanie ambicji w dziecku angielskiem, zachęcanie go do rywalizacji. W bardzo wielu szkołach widywałem dr. K. na tablicy nazwiska uczniów, którzy wygrali mecz, którzy odznaczyli się czymś wybitnem, którzy jako stypendyści na koszt szkoły kształcili się w Oksfordzie lub Cambridge na uniwersytecie.

Dział sprawozdawczy.

Protokół

28 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 25 czerwca 1924 r.

Komplet radnych 74, obecnych radnych 56.
Komplet członków Magistratu 11, obecnych członków Magistratu 10.

Posiedzenie otworzył o godz. 8 min. 5 Prezes Rady Miejskiej, dr. B. Fichna, w obecności quorum Rady (66 członków), zaprosiwszy do stołu prezydjalnego radnych sekretarzy W. Credową i T. Pałkowskiego oraz Dyrektora Biura Rady Miejskiej, p. P. Rundo, do prowadzenia protokołu:

Przed przystąpieniem do porządku dziennego r. Rapalski, w imieniu Frakcji P. P. S. zgłasza oświadczenie treści następującej:

„Postępowanie p. przewodniczącego oraz większości Rady na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej, t. j. w dn. 24. 6. r. b., zmusza nas do złożenia następującego oświadczenia:

Art. 17 dekretu o samorządzie miejskim brzmi:

„Jeżeli członek Rady Miejskiej wchodzi w stosunki prawne z gminą, jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, nie może sprawować swego urzędu, dopóki trwa wspomniany stosunek i dopóki rachunki zeń wynikające nie będą ostatecznie uregulowane”

— i wskazuje wyraźnie, iż radny, który jest w stosunkach handlowych z gminą, aż do czasu zlikwidowania wszelkich rachunków nie może piastować mandatu radnego. Radny Turcki i S-ka, od paru tygodni jest w stosunkach handlowych z Magistratem m. Łodzi, gdyż jest dostawcą słupów żelaznych dla parków miejskich.

Pomijamy moralne znaczenie tego rodzaju tranzakcji, zwrócić jednak musimy uwagę, iż

Rada Miejska, jak również Magistrat winien w całej rozciągłości zastosować do radnego Turskiego wzmiankowany art. dekretu o samorządzie miejskim. Rada Miejska i Magistrat tego nie uczynili. Mimo publicznego protestu w tej sprawie przez frakcję P. P. S. na posiedzeniu w dniu wczorajszym, przewodniczący nie tylko nie zażądał opuszczenia sali obrad przez radnego Turskiego, lecz dopuścił go do głosowania i referowania spraw budżetowych. Postępowanie takie jest jawnym pogwałceniem art. 17 dekretu o samorządzie i jeszcze raz świadczy o stronnem prowadzeniu obrad i prywacie obecnej większości rządzącej Rady.

Frakcja P. P. S. oświadcza, iż uchwały powzięte na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej, t. j. w dn. 24. 6. r. b., wobec współudziału w nich radnego Turskiego są powzięte bezprawnie i przeciwko temu wystąpi ze skargą do władz nadzorczych, żądając ich unieważnienia.

Oświadczenie nasze prosimy wciągnąć do protokołu".

W odpowiedzi na oświadczenie powyższe przewodniczący oznajmia, iż nigdzie na całym świecie niema tego rodzaju zwyczaju, żeby Prezydjum Rady wierzyło na słowo jednostronnemu zameldowaniu. Z chwilą, kiedy o tem zostało zameldowane, oświadczył odrazu, że rzecz powyższą zbada i w tym celu wydał zarządzenie, aby natychmiast odpowiednie listy wystać do Magistratu i do r. Turskiego w celu otrzymania wyjaśnień, i jak będzie rzecz zbadana, wtedy Prezydjum Rady będzie mogło powziąć odpowiednie postanowienie. Przed dokładnem jednak zbadaniem sprawy, żadnych postanowień stanowczo czynić nie może.

R. Turski zaznacza, że nie uważał za potrzebne złożyć oświadczenia co do tej sprawy, gdyż firmy Turski i S-ka nie zna, wogóle takiej firmy niema, jest tylko firma Cwikliński i Turski, która złożyła ofertę na słupy, ale zamówienia nie otrzymała, bo była za droga. R. Turski oświadcza, że żadnych zamówień nie otrzymał.

Przyjęto do wiadomości:

Zawiadomienie członków Rady Miejskiej: T. Bialera, J. Danielewicz, G. Grassa, ka. D. Kaczyńskiego, F. Kałużyńskiego, K. Karlińskiego, W. Kołodziejczaka, dr. St. Kopcińskiego, F. Kurka, d-ra A. Margolisa, J. Muszyńskiego.

L. J. Mincberga, dr. S. Schweiga, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

Na porządku dziennym:

Obrazy nad Budżetem Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1924.

Uchwalono:

I. W sprawie budżeta Działu Gazowni Miejskich:

Zatwierdzić w drugim czytaniu:

Tytuł I — Z gazu.

we wpływach: (zwyczajnych) poz. 1 — 2.640.000.—, poz. 2 — 48.200.—, poz. 3 — 12.800.—, poz. 4 — 258.624.—, poz. 5 (nowa) Deputat dla pracowników 7.967.200 st.³ (2,5% ogólnej produkcji) — 68.738.—. Ogółem we wpływach (zwyczajnych) — Z. 3.018.862.—.

Tytuł II — Z koksu.

we wpływach: (zwyczajnych) — poz. 1 — 412.500.—, poz. 2 (nowa) 218.000 hkt. koksu na potrzeby własne — 148.000 hekt. dla gazowni węglowej i 70.000 hekt. dla gazowni wodnej — 654.000.—, poz. 3 — (nowa) 23.692 hekt. koksu — deputat dla pracowników — 71.076.—. Ogółem więc we wpływach (zwycz.) — Z. 1.137.576.—.

Tytuł III — Ze smoły:

we wpływach: (zwyczajnych) — poz. 1 — 112.500.—

Tytuł IV — z amoniaku:

we wpływach: (zwyczajnych) — poz. 1 — 10.000.—, zmniejszając ilość do 25000. kg.

Wydatki:

Tytuł I — Utrzymanie pracowników

we wpływach: (nadzwyczajnych) poz. 1 — 372.159.—, dodając na końcu „koks dla urzędników (deputat)” i „gaz dla urzędników (deputat)” — poz. 2 — 1.227.058.—, zmniejszając liczbę

bę robotników stałych do 250 (a. - 815.581.-, b. - 103.532.-, c. - 168.865.-, d. - 80.074.-, e. - 12.231.-, f. (nowy) Koks dla robotników (deputat) - 55.200.-, g. (nowy) Gaz dla robotników (deputat) - 41.600.-, poz. 3 - 28.116.-, poz. 4 - 667.-, poz. 5 - 7 857.-, Ogółem więc w wydatkach (zwyczajnych) - Z. 1.635.852.-.

Tytuł II—Wydatki administracyjne:

w wydatkach: (zwyczajnych) — poz. 1 - 806.-, poz. 2 - 496.-, poz. 3 - 2.418.-, poz. 4 - 5.456.-, poz. 5 - 310.-, poz. 6 - 992.-, poz. 7 - 5.558.-, poz. 8 - 18.758.- (a. - 1.478.-, b. - 10.420.-, c. - 1.168.-, d. - 5.692.-). Ogółem więc w wydatk. (zwycz.) - Z. 84.792.-.

Tytuł III.

w wydatkach: (zwyczajnych) — poz. 1 - 1.050.000.-, poz. 2 (nowa) Koks 218.000 hekt. - 654.000.-, poz. 3 (dawn. 2) - 94.851.-. Ogółem więc w wydatk. (zwycz.) - Z. 1.798.851.-.

Tytuł IV — Utrzymanie gazowni, sieci rur i latarni w sprawności:

w wydatkach: (zwyczajnych) — poz. 1 - 34.283.-, poz. 2 - 15.583.-, poz. 3 - 155.833.-, poz. 4 - 9.039.-. Ogółem więc w wydatkach (zwyczajnych) - Z. 214.738.-.

Tytuł V — Podatki.

w wydatkach: (zwyczajnych) — poz. 1 — 228.—, poz. 2—90.000.—, Ogółem więc w wydatkach (zwyczajnych) — Z. 90.228.—.

Tytuł VI.

w wydatkach: (zwyczajnych) — poz. 1 (nowa) — 250.000.— Czynsz dzierżawy (od ceny 2.133.000.—), poz. 2 (dawn. 1) — 253.982.— (wydatek nadzwyczajny). Ogółem więc w wydatkach: zwycz. — Z. 250000.—, nadzwyczajnych — Z. 253.982.—.

Zestawienie Działu Gazowni Miejskich:

Wyszczególnienie	W pływy		W y d a t k i	
	zwyczajne	Złoty	zwyczajne	badzwy-
				czajne
	Złoty		Złoty	
Tytuł I	3.018.362		1.635.852	—
„ II	1.187.576		34.792	—
„ III	112.500		1.798.851	—
„ IV	10.000		214.738	—
„ V	—		90.228	—
„ VI	—		250.000	253.982
	4.278.438		4.024.456	253.982

Dezyderat: Rada Miejska wyraża życzenie, by Gazownie Miejskie zaopatrywały się w węgiel nie tylko w jednym Konsorcjum, lecz conajmniej z 2 źródeł, jak np. ze Skarbofermu, Kunrów, Wolfgang i t. p.).

Wniosek: Rada Miejska postanawia:

1. Magistrat przedsięwzięcie w trybie nagłym kroki w celu ustalenia w Gazowni Łódzkiej warunków normalnych, czyli postawienia tej Gazowni na stopie dochodowości.

2. Magistrat w trybie nagłym zajmie się sprawą wybudowania nowej Gazowni w Łodzi, urządzonej wg. nowoczesnych wymagań techniki z zastosowaniem przeróbki wszystkich pobocznych produktów. Jest to bowiem dzisiaj palącą kwestją państwową, gdyż Łódź, co do wielkości, jest drugim po za Warszawą największym miastem w Państwie, i winna być przystosowana do produkcji niezbędnych materiałów dla obrony Państwa.

II. W sprawie budżeta Działu Handlowego:

Zatwierdzić w drugim czytaniu:

Tytuł I.

we wpływach: (zwyczajnych) — poz. 1 — 3.067.255.—, poz. 2 — 1.667.— (wpływ nadzwyczajny), poz. 3 — 294.—. Ogółem więc we wpły-

wach: zwyczajnych — 8.067.549.—,
nadzwyczajnych — 1.667.—,

w wydatkach: (zwyczajnych) —
poz. 1—10.904.—, poz. 2—99.107.—,
poz. 3—2.213.—, poz. 4 — 5.814.—,
poz. 5—71.387.—, poz. 6 — 3.669.—,
poz. 7 — 294.—, poz. 8 — 738.—,
poz. 9 — 1.016.—, poz. 10—412.—,
poz. 11—141.—, poz. 12 — 2.000.—,
poz. 13—1.059.—, poz. 14—2.941.—,
poz. 15—8.177.—, poz. 16—2.862.677.—.
Ogółem więc w wydatkach (zwyczaj-
nych) — Z. 8,067.549.—.

Wnioski: 1. Wezwać Magistrat,
aby Wydział Handlowy prowadzony
był na ogólnych zasadach handlu
hurtowego przedsiębiorstw prywa-
tnych, koszty zaś handlowe wynosiły
nie więcej, jak 4%.

2. Wzywa się Magistrat do prze-
prowadzenia możliwej redukcji per-
sonelu biura Wydziału Handlowego,
ze względu na zbyt duży personel
w stosunku do działalności Wydziału.

3. Rada Miejska wzywa Magi-
strat do rozszerzenia działalności
Wydziału Handlowego w kierunku
szerokiej i celowej walki z drożyzną
za pomocą własnych instytucyj oraz
przy pomocy spółdzielni robotniczych.
Z miejskich instytucyj handlowych
Magistrat nie powinien czerpać żad-
nych zysków.

4. Wzywa się Magistrat do
przedstawienia Radzie Miejskiej na
najbliższem posiedzeniu planu dalszej
działalności Wydziału Handlowego.

5. Wzywa się Magistrat do opra-
cowania planu budowy własnych pie-
karń i jatek mięsnych.

6. Rada Miejska uchwała, aby
Wydz. Handlowy podwyższył kredyt,
udzielany dotychczas spółdzielniom
robotniczym.

III. W sprawie budżeta Działu
VIII — Urzęda Stanu Cywilnego:

Zatwierdzić w drugim czytaniu:

Tytuł I.

we wpływach: (zwyczajnych) —
poz. 1 — 88.681.—,

w wydatkach: (zwyczajnych) —
poz. 1—81.424.—, poz. 2 — 2.213.—,
poz. 3—2.706.—, poz. 4 — 4.—, poz.
5 — 44.—, poz. 6 — 168.—, poz.
7 — 132.—, poz. 8 — 735.—, poz.
9 — 38.—, poz. 10 — 1.029.—, poz.
11 — 188.—, zmniejszając ilość cu-
kru do 60 kg. i herbaty do 7 kg.
Ogółem więc w wydatkach (zwyczaj-
nych) — Z. 38.681.—.

Dezyderat: Wobec tego, że wy-
datki Urzędu Stanu Cywilnego mu-
szą być podwyższone narówni z bu-
dżetami innych Wydziałów Magistratu
i że Urząd powinien pokrywać swe
wydatki — Rada Miejska wyraża ży-
czenie, by opłaty za sporządzanie
aktów były normowane tak, aby
wpływy wystarczały do zrównoważe-
nia budżetu.

IV. W sprawie budżeta Działu
IIa — Finansowo-Rachunkowego:

Zatwierdzić w drugim czytaniu:

Tytuł I.

we wpływach: (zwyczajnych) poz.
1 — skreślono.

w wydatkach: (zwyczajnych) —
poz. 1—21.205.—, poz. 2 — 2.213.—,
poz. 3—1.392.—, poz. 4—59.— poz.
5 — 1.000.—, poz. 6 — 228.—, poz.
7 — 118.—, poz. 8—74.—, poz. 9—
57.—, poz. 10 — 10.000.—, poz. 11—
162.—, poz. 12 — 1.—, poz. 13 —
19.—, poz. 14 — 142.—, poz. 15 —
146.—, poz. 16 — 293.—, poz. 17 —
294.—, poz. 18 — 1.—, poz. 19 —
1.—, poz. 20—50.—, poz. 21—29.—,
poz. 22 — 17.000.—, poz. 23—1.—,
poz. 24 — 29.—, poz. 25 — 1.—.
Ogółem więc w wydatkach (zwy-
czajnych) — Z. 84.515.—.

Tytuł II — Główna Kasa Miejska.

w wydatkach: (zwyczajnych) —
poz. 1 — 77.765.—, poz. 2—4.811.—,
poz. 3 — 4.161.—, poz. 4 — 76.—,
poz. 5 — 2.941.—, poz. 6 — 509.—,
poz. 7 — 154.—, poz. 8—74.— poz.
9 — 1.835.—, poz. 10—763.—, poz.
11 — 265.—. Ogółem więc w wyda-
tkach (zwyczajnych)—Z. 93.354.—.

**Zestawienie Działu IIa —
Finansowo-Obrachunkowego.**

Wyszczególnienie	W p ł y w y		Wydatki
	zwy- czajne	nadzw- yczajne	zwy- czajne
	Złotyct		Złotych
Tytuł I	—	—	84.515
„ II	—	—	98.354
Ogółem	—	—	177.869

Wnioski:

1. Wzywa się Magistrat, aby ze względu na zmianę stawek komornianych, przewidzianych w nowej ustawie o ochronie lokatorów, — w najkrótszym czasie złożył Radzie Miejskiej wniosek o potrzebne uzupełniające kredyty.

2. Pozycje wydatków, przewidziane w budżecie w wysokości po 1 zł. przyjmuje się z tem zastrzeżeniem, że w razie zrealizowania zamierzeń, Magistrat przedstawi Radzie szczegółowe budżety do zatwierdzenia.

8. Uznając za wadliwy podział pracowników miejskich na dwie, nie obejmujące jednak wszystkich pracowników, grupy: z jednej strony grupę urzędników, do której nie zostali zaliczeni praktykanci biurowi, z drugiej zaś strony grupę oficjalistów, do której zaliczono pracowników najróżnorodniejszych zajęć, jak np. gospodynie, mamki, szwaczki, ogrodniczki, sprzątaczkę, kucharkę i t. p. Rada Miejska proponuje przy opracowaniu następnych preliminarzy budżetowych wprowadzić podział pracowników stosownie do wykonywanych przez nich czynności, to znaczy stosownie do celowości użytkowania ich pracy.

4. Wzywa się Magistrat do organizacyjnego skoordynowania działalności przedsiębiorstw miejskich, jak gazownia, wydział handlowy, cegielnia, warsztaty, komitety budowy szkół i teatru, kinematograf i do ustalenia zasad jednolitego administrowania funduszami, jak i jednolitego załatwiania równorzędnych spraw (przewozy, asekuracja, wspólne źródła za-

kupu), oraz do unormowania zasad kontroli.

4. Rada Miejska postanawia:

a) iż miasto winno czerpać swój dochód jedynie z podatków bezpośrednich, bezpośrednich,

b) aby Magistrat w celu przyjęcia z pomocą bezrobotnym, liczba których stale się powiększa, rozpoczął niezwłocznie na większą skalę roboty publiczne i zużył na nie nie tylko kwoty, które otrzyma z pożyczki rządowej, lecz wyznaczył również na ten cel odpowiednie sumy z własnych funduszy.

6. Rada Miejska uznaje, że znajdujące się w Łodzi robotnicze szkoły żydowskie z żydowskim językiem wykładowym powinny korzystać z zapomóg z funduszy miejskich przynajmniej w tych samych rozmiarach, jakim jest udział miasta w wydatkach na szkolnictwo powszechne.

7. Rada Miejska wzywa Magistrat do dopuszczenia robotników żydowskich do pracy w instytucjach miejskich.

8. Rada Miejska wzywa Magistrat do przystąpienia do budowy na szerszą skalę domów mieszkalnych dla niezamożnej ludności miasta.

9. Rada Miejska wzywa Magistrat do opracowania wspólnie ze Związkami Zawodowemi Robotniczymi planu szerokiej akcji pomocy bezrobotnym masom robotniczym oraz do przedstawienia tegoż planu w najkrótszym czasie Radzie Miejskiej. Na pierwszym planie tej akcji powinno być uruchomienie robót publicznych.

10. Rada Miejska postanawia, dążyć do wprowadzenia podatków bezpośrednich, które winny obciążyć klasy posiadające, przeto wzywa Magistrat, aby opracował odpowiednie projekty podatkowe, dając inicjatywę w tym kierunku władzom państwowym, i starał się o zatwierdzenie takowych u władz nadzorczych.

VI. Zatwierdzić w 3-iem czytaniu:

a) Budżet Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1924 w kwotach, ustalonych w drugim czytaniu,

b) Zestawienie Ogólne (brutto) Wpływów i Wydatków Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1924.

L. dz.	NAZWA DZIAŁU	W p ł y w y		W y d a t k i	
		zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne
		Z ł o t y c h		Z ł o t y c h	
I	Rada Miejska . . .	2.471	—	44.035	2.500
IA	Wydział Prezydyjalny	53.894	—	976.026	—
II	Wydział Podatkowy .	9.475.306	362.000	360.718	123.957
IIA	Wydział Finansowo- Obrachunkowy .	—	—	177.869	—
III	Wydz. Oświaty i Kult.	118.250	—	2.691.335	—
IV	" Opieki Społ. .	216.200	—	912.125	—
V	" Budownictwa .	412.659	514.706	1.718.274	2.331.336
VI	" Zdrow. Publ. .	628.589	—	2.258.472	—
VII	" Gospodarczy .	642.665	1.096.422	1.380.215	1.086.789
VIII	Urząd Stanu Cywiln.	88.631	—	38.631	—
IX	Wydz. Statystyczny .	868	—	45.945	—
X	Urząd Mieszkaniowy	10.002	—	47.715	—
XI	Wydział Przedsię- biorstw Miejskich .	688.772	—	37.405	—
		12.280.287	1.973.128	10.688.765	8.544.532
	Wydz. Handlowy .	3.067.549	1.667	3.067.549	—
	Gazownie Miejskie .	4.278.438	—	4.024.456	253.982
		19.626.274	1.974.795	17.780.770	3.798.514

W głosowaniu brało udział 65 członków Rady Miejskiej, z których 53 głosowało za przyjęciem budżetu, 12 zaś przeciwko.

Z powodu wyczerpania porządku dziennego przewodniczący o godz. 10 min. 45 zamyka posiedzenie.

Przewodniczący (—) Dr. B. Fichna.
Prowadzący protokół (—) P. Rundo.
Radni-sekretarze (—) W. Credowa.
(—) T. Pałkowski.

Protokół

24 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 26 czerwca 1924 roku.

Komplet radnych 74, obecnych radnych 53.
Komplet członków Magistratu 11, obecnych członków Magistratu 11.

Posiedzenie otworzył o godz. 9-ej wiecz wiceprezes Rady Miejskiej, J. Wolczyński, w obecności quorum Rady (64 członków), zaprosiwszy do stołu prezydyjalnego radnych-sekreta-

rzy W. Credową i T. Pałkowskiego oraz dyrektora Biura Rady Miejskiej, p. P. Rundo do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. Krótkie zapytania:

a) 1. r. Holenderskiego, dlaczego Magistrat dotychczas nie udzielił odpowiedzi na zapytanie, zgłoszone przez niego na posiedzeniu Rady w dniu 12 czerwca r. b. w sprawie zajęć w parku Poniatowskiego,

1. Odpowiedź ławn. Bednarczyka w imieniu Magistratu, iż w tej sprawie toczy się jeszcze dochodzenie.

b) 1. r. Zuberta, czy Wydział Oświaty i Kultury począł już zaopatrywać się w węgiel na zimę,

2. odpowiedź ławn. Hajkowskiego w imieniu Magistratu, iż Wydział Gospodarczy, na skutek memorjału Wydziału Oświaty i Kultury, już rozpoczął pracę około zaopatrywania szkół w węgiel i te szkoły, które mają odpowiednie pomieszczenia, zostaną zaopatrzone na całą zimę, inne zaś — częć ciwo.

c) 1. r. Lipskiego, dlaczego Magistrat m. Łodzi nie zwrócił się do Rządu o zapomogę dla bezrobotnych;

2. odpowiedź wprez. Wojewódzkiego w imieniu Magistratu, iż Magistrat w tej sprawie zwrócił się do Rządu; obecnie otrzymał zapewnienie, że 300.000.— zł. będzie wyasygnowane, dlatego też ta sprawa jest dziś na porządku dziennym, ponieważ bez formalnej uchwały pieniędzy otrzymać nie można. Jutro sprawa ta będzie załatwiona w Województwie, a następnie wprez. Groszkowski specjalnie jedzie do Warszawy celem poparcia jej.

d) 1. odpowiedź ławn. Folkierskiego w imieniu Magistratu:

a) na zapytanie r. Rapalskiego, zgłoszone na posiedzeniu Rady w dniu 18 b. m. w sprawie udzielenia przez Magistrat pozwolenia na budowę fabryki przetworów chemicznych p. f. „Stea”, — iż główny budynek tej fabryki istnieje oddawna, zaś w roku 1921 poprzedni Magistrat zatwierdził budowę instalacji dla przetworów tłuszczu, przyczem w aktach motywy udzielenia pow. pozwolenia nie są wymienione. Również za czasów poprzedniego Magistratu w roku 1922 zostało wydane pozwolenie na budynek administracyjny dla majstrów.

b) na zapytanie r. Rodego, zgłoszone na na posiedzeniu Rady w dniu 18 b. m. w sprawie szlaki, zwiezionej na ul. Lipową, — iż szlaka ta była zwieziona w roku 1920 i obecnie jest wywożona.

e) 1. r. Stoniewskiego, dlaczego dotychczas Magistrat nie udzielił odpowiedzi w sprawie bicia przez dozorców publiczności różgami w parku Staszica;

2. oświadczenie przewodniczącego, iż Magistrat udzielił odpowiedzi po przeprowadzeniu dochodzenia.

2. Zawiadomienia członków Rady Miejskiej: Bialera T., Czernika A., Danielewiczka J., Grassa O., Kałużńskiego F., Karlińskiego K., Kołodziejczaka W., dr. Kopcńskiego S., Margolisa A., Mincberga L. J., dr. Rosenblattta J., usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu Rady w dniu dzisiejszym.

3. Odezwy Magistratu treści następującej:

a) № 1199/24-I z dnia 18. 6. 1924 roku: „Odpowiadając na krótkie zapytanie r. Bartczaka, postawione na 17 (II sesji) posiedzeniu Rady Miejskiej, komunikujemy, że sprzedaż kwiatów w parku im. Sienkiewicza należy do wy-padków sporadycznych, jest ona zorganizowa-

na pod kierownictwem człowieka zaufania i pozostaje pod kontrolą Wydziału Gospodarczego.”

b) № 1272/24-I z dnia 19. 6. 1924 roku: „Odpowiadając na krótkie zapytania r. Bartczaka, postawione na 17 (II sesji) posiedzeniu Rady Miejskiej, komunikujemy, że Wydziałowi Gospodarczemu wiadomym jest fakt 2-krotnego odwożenia zarządzającego stajnią miejską przez dyżurującego woźnicę podczas nagłej choroby konia.

4. a) Odezwa prezydenta m. Łodzi z dnia 17 czerwca r. b. treści następującej:

„Na zasadzie art. 53 Dekretu o samorządzie Miejskim z dnia 4 lutego 1919 r., proszę Radę Miejską o udzielenie mi urlopu, poczynając od dnia 9-go lipca 1924 roku.”

b) oświadczenie Prezydum, że sprawa powyższa załatwiona została na dzisiejszym posiedzeniu Konwentu.

Przewodnictwo obejmuje wprez. dr W. Garliński.

Uchwalono.

A. W sprawach objętych porządkiem dziennym.

I. W sprawie zaciągnięcia pożyczki na cele pomocy dla bezrobotnych.

A. Rada Miejska m. Łodzi, w związku z postanowieniem swem z dnia 28 maja 1924 roku, upoważnia Magistrat do zaciągnięcia ze Skarbu Państwa pożyczki w kwocie złotych 800.000. (trzystu tysięcy zł.) na cele pomocy dla bezrobotnych z sum, będących w rozporządzeniu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, a przeznaczonych na pomoc kredytową dla związków komunalnych na opiekę nad bezrobotnymi, na warunkach wyszczególnionych w okólniku № 333 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Departamentu Opieki Społecznej, z dn. 15 kwietnia 1924 r.

Pożyczka ta do końca roku bieżącego, t. j. do dnia 1 stycznia 1925 r. jest bezprocentowa, a w razie prolongaty — za okres następny korzystania z pożyczki — oprocentowana w wysokości połowy aktualnej stopy procentowej Banku Polskiego.

Rada Miejska zobowiązuje się spłacić pożyczkę i gwarantuje spła-

cenie jej według powyższych warunków całkowitym swym tak nieruchomym, jak i ruchomym majątkiem oraz wszystkimi dochodami komunalnymi.

Splaty i zwrot pożyczki winny być wnoszone do właściwej Kasy Skarbowej w Łodzi.

Do wystawienia odnośnego skryptu dłużnego oraz przeprowadzenia wszystkich przepisanych czynności prawnych, związanych z zaciągnięciem pożyczki, upoważnia się Magistrat.

Rada Miejska zobowiązuje się do złożenia Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej we właściwym terminie sprawozdania z akcji pomocy bezrobotnym.

(W głosowaniu brało udział 64 członków Rady Miejskiej; uchwałę powzięto jednogłośnie).

B. Powierzyć Komisji Pracy, aby w porozumieniu z Magistratem na jutrzejszym posiedzeniu ustaliła w trybie nagłym stawki dla bezrobotnych na odpowiednie Wydziały Magistratu.

II. W sprawie a) uprawnienia rządowego na eksploatację Elektrowni Łódzkiej b) umowy ze Spółką Akcyjną „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne“:

Po zreferowaniu sprawy przez r. Wolczyńskiego, sprawozdawcę Komisji do spraw ogólnych, oraz wyczerpującej dyskusji, w której zabierali głos członkowie R. M. rr. Bialer, Holenderski, Nowacki, Praszkiel, Rapalski, Turski, Wojewódzki, Rada Miejska postanawia:

1. uznać debatę generalną nad powyższą sprawą za ukończoną,

2. rozesłać projektu uprawnienia rządowego i umowy uznać za pierwsze czytanie,

3. Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 604 z dnia 20 maja 1924 r., zatwierdza w 2-ym i 3-ym czytaniu:

Uprawnienie rządowe na eksploatację Elektrowni Łódzkiej.

Na mocy art. 1, 4 i 5 Ustawy Elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. Rz. P. № 84, poz. 227) po przeprowadzeniu dochodzenia przedwstępnego przez Wojewodę w Łodzi w dniu 30 maja 1924 r., zgodnie z §§ 12 — 14 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dn. 20 maja 1923 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu oraz Kolei Żelaznych w sprawie udzielania uprawnień rządowych na wytwarzanie, przetrwarzanie, przesyłanie i rozdzielanie energii elektrycznej (Dz. U. Rz. P. № 60, poz. 441), udzielam aktem niniejszym Spółce pod firmą „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akcyjna“, nazwanej poniżej uprawnionym, następującego uprawnienia, które się wydaje zamiast umowy koncesyjnej pomiędzy Magistratem m. Łodzi i firmą Siemens i Halske z dnia 20 marca 1900 roku oraz z Towarzystwem Elektrycznego Oświetlenia 1886 roku z dnia 19 lipca 1909 roku. Do czasu stworzenia spółki akcyjnej na pierwszym Walnem Zgromadzeniu spółka będzie reprezentowana przez założycieli.

Rozdział I.

Postanowienie ogólne.

§ 1. Niniejszem nadaje się uprawnionemu prawo wytwarzania, przetwarzania, przesyłania i rozdzielania energii elektrycznej w celu zawodowego jej zbytu na obszarze, objętym dzisiejszemi granicami miasta Łodzi.

Prawo to rozpowszechnia się i na te części, które mogą być przyłączone do miasta Łodzi w przyszłości, pod warunkiem, że będzie osiągnięte odpowiednie porozumienie z właścicielami uprawnień, jeśliby one istniały na tych obszarach.

§ 2. Uprawniony jest obowiązany do obowiązkowego nieprzerwanego zadośćczynienia zapotrzebowaniu na energię elektryczną na warunkach, przewidzianych w rozdziale III.

§ 3. Uprawnienia udziela się na lat 41 — wyraźnie lat czterdzieści

jeden, licząc od dnia pierwszego stycznia 1924 r., tak, że wygasa one z dniem trzydziestego pierwszego grudnia 1964 roku. W razie wojny, obejmującej swym działaniem bezpośrednio miasto Łódź lub uniemożliwiającej eksploatację Elektrowni przez uprawnionego, termin uprawnienia powinien być przedłużony o połowę okresu przerwy.

§ 4. Na obszarze, objętym niniejszym uprawnieniem, nikt inny aż do wygaśnięcia tego uprawnienia nie będzie miał prawa wytwarzania, przetwarzania, przesyłania i rozdzielania energii elektrycznej w celu zawodowego jej zbytu z zastrzeżeniami, niżej podanymi.

Warunek ten niema zastosowania w obrębie jednej prywatnej własności bez przekroczenia ulic, dróg, placów, rzek i kanałów.

§ 5. Udzielenie uprawnienia niniejszego nie wyłącza udzielenia zezwolenia innym zakładom uprawnionym na prowadzenie przewodów tranzytowych, nie służących do zbytu energii elektrycznej na obszarze, objętym niniejszym uprawnieniem.

§ 6. Innym zakładem elektrycznym, prócz uprawnionego, może być, zgodnie z art. 8 części 2 Ustawy Elektrycznej, udzielane przez Radę miasta Łodzi za zgodą Wojewody na określony termin i w wypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, prawo korzystania z dróg, ulic i placów publicznych w obrębie obszaru uprawnienia, jednakże tylko w celu przesyłania energii elektrycznej dla własnego użytku, a więc bez prawa zbytu prądu elektrycznego.

§ 7. Prawo wyłączności, zastrzeżone w § 4, nie obejmuje zastosowań prądu elektrycznego do zasilania publicznych środków komunikacji, do sygnalizacji, telegrafów i telefonów.

§ 8. Zakład elektryczny uprawnionego uznaje się niniejszem za zakład użyteczności publicznej w rozumieniu art. 10 Ustawy Elektrycznej.

§ 9. Uprawniony przejmuje na swój koszt i ryzyko istniejące urządzenie zakładu elektrycznego w mieście Łodzi, należące do Towarzystwa Oświetlenia Elektrycznego 1886 roku, jako też eksploatację i dalsze rozszerzenie tego zakładu.

§ 10. Regularna dostawa prądu na odpowiedzialność uprawnionego powinna rozpocząć się od czasu przejęcia przez niego istniejącego zakładu elektrycznego w mieście Łodzi.

§ 11. O zamierzonym wykupieniu i przejęciu zakładu elektrycznego przez miasto Łódź uprawniony będzie zawiadomiony przynajmniej na 3 miesiące przed terminem, oznaczonym w § 8.

Jeżeli zawiadomienie nastąpi później, to za zgodą uprawnionego uprawnienie przedłuża się na okres czasu, o który opóźniono się z zawiadomieniem.

§ 12. Wykupu w wypadku, omówionym w poprzednim paragrafie, dokonywa się w warunkach następujących:

Wszystkie urządzenia, zabudowania i nieruchomości, które zostały zbudowane wzgl. nabyte ze środków Spółki przez uprawnionego, przechodzą w dniu wygaśnięcia uprawnienia (§ 3) na własność miasta Łodzi.

Z tego wszystkie stare urządzenia, które istniały w dniu 31 grudnia 1923 roku, będą oddane przez uprawnionego bezpłatnie.

Za wszelkie pozostałe urządzenia, zabudowania i nieruchomości, które będą zbudowane lub nabyte po 1 stycznia 1924 r. w czasie trwania koncesji, miasto będzie obowiązane po objęciu i niepóźniej, niż 31 marca 1965 roku, zapłacić uprawnionemu odszkodowanie, mianowicie: za każdy obiekt, nabyty dla rozszerzenia, kwotę, odpowiadającą wysokości jeszcze nieodpisanych kosztów całkowitych tego obiektu, t. j. ceny zakupu, z doliczeniem wszystkich dodatkowych wydatków za przewóz, cło, ustawienie i t.p.

Zapłata ma być uskuteczniiona we wskazanym terminie, o ile obrachunek kwoty należnej będzie przedstawiony przez uprawnionego nie później, jak 1 lipca 1964 roku. W razie opóźnienia przedstawienia termin zapłaty będzie odpowiednio przedłużony.

Amortyzacja wszystkich obiektów, nabytych dla rozszerzenia przedsiębiorstwa w okresie od 1924 do 1943 roku włącznie, obliczać się będzie po 2,5% kosztów zainwestowanych za każdy rok kalendarzowy jego pracy do końca uprawnienia; dla nabytych w okresie od 1944 do 1953 r. włącznie — po 3%; od 1954 do 1958 roku włącznie — po 4% i od 1959 roku do końca trwania uprawnienia po 5%.

Odpisywanie każdego obiektu oblicza się od początku następnego roku kalendarzowego po uruchomieniu nowego obiektu.

Odpisy amortyzacyjne nie obliczają się w ciągu połowy lat nadzwyczajnych, wskazanych w § 3.

§ 13. Miasto ma prawo za zapłatą uprawnionemu odpowiedniego odszkodowania zażądać przed terminem oddania całkowitego urządzenia: po raz pierwszy w dniu 1 stycznia 1945 roku, a począwszy od tego terminu, co lat 5 t. j. 1 stycznia 1950, 1955 i 1960 roku, pod warunkiem uprzedniego rejentalnego wypowiedzenia na 2 lata zgóry. Odszkodowanie powyższe musi być zapłacone przez wykupującego w chwili objęcia przedsiębiorstwa i składa się z 2-ech części, które się oblicza jak następuje: I-sza część odszkodowania równać się będzie iloczynowi z przeciętnego czystego dochodu z przedsiębiorstwa, osiągniętego w ciągu 5-ciu lat, a mianowicie w ostatnich 4-ech latach przed dokonaniem wypowiedzenia z dołączeniem jednego roku po tem wypowiedzeniu, t. j. w kwocie przewyżki wpływów brutto, osiągniętych stosownie do ksiąg przedsiębiorstwa ponad wydatkami brutto z odliczeniem z tej kwoty podatków stałych, nie zamieszczonych w wydatkach brutto, z wyjątkiem nadzwyczajnych świadczeń pań-

stwowych i komunalnych, pomnożonego przez ilość lat, pozostałych od dnia przejścia przedsiębiorstwa do dnia expiracji niniejszej umowy, t. j. do dnia 31 grudnia 1964 roku. Lata nadzwyczajne, przewidziane w § 3, należy usunąć z obrachunku. Poza-tem uprawniony otrzymuje dodatkowe odszkodowanie za każdy obiekt, nabyty dla rozszerzenia po 1 stycznia 1924 roku, w wysokości jeszcze nieodpisanych podług ksiąg handlowych przedsiębiorstwa kosztów całkowitych tego obiektu, zgodnie z § 12, za wyłączeniem obiektów, wskazanych w art. 28.

Ta druga część omówionego odszkodowania będzie płatna w dniu oddania przedsiębiorstwa, o ile na sześć miesięcy przedtem odnośne obliczenie zostanie przedstawione przez uprawnionego; w przeciwnym razie odszkodowanie to będzie płatne w sześć miesięcy po przedstawieniu obliczenia.

Odpisywanie oblicza się do dnia wykupu stosownie do ostatniego ustępu § 12.

§ 14. Przy przejmowaniu zakładu elektrycznego uprawniony odda wszystkie urządzenia zakładu elektrycznego w stanie czynnym, zdatnym do normalnej i sprawnej pracy.

§ 15. W razie nieprzejęcia przez miasto Łódź zakładu elektrycznego z chwilą wygaśnięcia uprawnienia, albo w razie nieprzedłużenia niniejszego lub nieudzielenia nowego uprawnienia, albo wreszcie w razie nieudzielenia uprawnienia innej osobie z warunkiem przejścia przez nią zakładu elektrycznego, uprawniony obowiązany będzie zlikwidować działalność swego zakładu, a wszystkie urządzenia zakładu, znajdujące się na drogach publicznych i posiadłościach państwowych, gminnych i prywatnych, z których uprawniony korzystał na zasadzie art. 8 Ustawy Elektrycznej, usunąć na żądanie Ministra Robót Publicznych wzgl. Zarządu Miasta, stosownie do kompetencji, w terminie przez nich oznaczonym, nie krótszym jednak niż 2-letni. W razie

nieuskutecznienia tego władze zarządzające odnośnymi drogami i posiadłościami wzgl. właściciele posiadłości będą mogli postąpić z niemi według swego uznania, nie wyłączając zniszczenia tych urządzeń lub obrócenia ich na swoją korzyść.

§ 16. Siedzibą Zarządu uprawnionego jest miasto Łódź.

Zmiana siedziby może nastąpić jedynie za zgodą miasta; uprawniony nie może przenieść swojej siedziby poza granice Rzeczypospolitej Polskiej. O zmianie siedziby uprawniony jest obowiązany zawiadomić Ministerstwo Robót Publicznych. Skład Zarządu przedsiębiorstwa winien być podawany do wiadomości Ministerstwa Robót Publicznych.

W razie przeniesienia siedziby Zarządu uprawnionego w m. Łodzi znajdować się będzie co najmniej jeden jego pełnomocnik.

§ 17. Przeniesienie uprawnienia niniejszego na inną osobę albo wydzierżawienie całego zakładu elektrycznego lub jego części może nastąpić jedynie za zgodą Zarządu miasta Łodzi i za zezwoleniem Ministra Robót Publicznych.

§ 18. Dla rozszerzenia Zakładu Elektrycznego uprawniony ma prawo w ciągu pierwszej połowy trwania koncesji zaciągnąć dług obligacyjny w wysokości połowy kwoty zakładowego kapitału akcyjnego. Dla zaciągnięcia długu obligacyjnego po upływie pierwszej połowy trwania koncesji oraz dla zwiększenia długu obligacyjnego ponad wskazaną kwotę, jakoteż dla obciążenia nieruchomości uprawnionego serwitutami, wnoszonymi do ksiąg hipotecznych, należy uzyskać zezwolenie Zarządu miasta Łodzi i Ministerstwa Robót Publicznych.

Przy wykupie przedsiębiorstwa długi obligacyjne i serwituty będą odliczone z sumy, należnej uprawnionemu za wykup i przejęte przez nowych właścicieli zakładu.

§ 19. W razie, gdyby uprawniony uchybił zobowiązaniom, wypływa-

jącym z niniejszego uprawnienia: 1) przez nieprzystąpienie, po uruchomieniu zakładu, wywołanem przez pożar lub inny wypadek, do odbudowy zakładu w 2-miesięcznym terminie od dnia wypadku, 2) przez nieprzystąpienie w oznaczonym przez Magistrat m. Łodzi terminie do takiego rozszerzenia urządzeń, które pozwoliłoby zadowolnić wszystkie za potrzebowania na prąd, zgłoszone na podstawie niniejszego uprawnienia, 3) przez uchybianie swym obowiązkom, powodujące całkowite lub częściowe przerwy w ruchu,—będą po odpowiednim pisemnem uprzedzeniu przedsięwzięte wszelkie prawnie dopuszczalne środki gwołi utrzymania i zapewnienia ruchu zakładu elektrycznego. Niezależnie od tego miasto ma prawo, o ile przedsiębiorca po trzech w odstępach dwutygodniowych, pisemnych zawezwaniach ze strony Zarządu Miasta z własnej winy nie wypełni warunków, do których jest stosownie do umowy obowiązany, rozwiązać z zezwolenia Ministerstwa Robót Publicznych umowę, poczem następuje wykup przedsiębiorstwa zgodnie z § 18, przyczem obliczoną kwotę wykupu zmniejsza się w tym wypadku o 10 proc. w okresie pierwszych 20-tu lat uprawnienia i o 15 proc. w latach pozostałych. Cena wykupu będzie wypłacona w tym wypadku uprawnionemu nie później, niż w ciągu 6-ciu miesięcy po przejęciu przedsiębiorstwa przez miasto.

§ 20. Minister Robót Publicznych wyznaczy organ nadzorczy, który spełniać będzie nadzór nad wykonaniem warunków niniejszego uprawnienia.

Rozdział II.

Wykonanie zakładu elektrycznego.

§ 21. Elektrownia uprawnionego, wskazana w § 9, rozszerzana będzie za pomocą turbogeneratorów prądu zmiennego trójfazowego o częstotliwości 50 okresów. Sieć wysokiego napięcia będzie wykonana, jako sieć

podziemna i napowietrzna z napięciem do 200.000 wolt, zaś sieć niskiego napięcia — również jako sieć podziemna i napowietrzna z napięciem nie mniej, jak 110 wolt.

Uprawniony obowiązuje się stosować w środkowej części miasta Łodzi podziemne przewody i powiększać ich ilość w miarę rozszerzenia się sieci tak, aby przy wygaśnięciu terminu uprawnienia wszelkie przewody w obrębie miasta Łodzi ułożone były w ziemi, z wyjątkiem przewodów na daleką odległość oraz przewodów napowietrznych dla oświetlenia ulic, tych ostatnich za zgodą Magistratu m. Łodzi.

§ 22. Zakład elektryczny winien być takiej wielkości, wzgl. tak powiększany, żeby mógł pokrywać w każdej chwili całkowite zapotrzebowanie energii elektrycznej w myśl niniejszego uprawnienia; nadto dla zapewnienia ciągłości dostawy prądu winien posiadać rezerwę w wymiarze, nie mniej 10 proc. ponad największe obciążenie w roku poprzednim. Od obowiązku posiadania tej rezerwy zakład elektryczny może być zwolniony za zgodą miasta, o ile Minister Robót Publicznych uzna, że dostawa prądu z zewnątrz jest zapewniona dostatecznie i na odpowiedni okres czasu.

Dla zabezpieczenia ciągłości ruchu na wypadek przerw w dostarczaniu paliwa, uprawniony musi posiadać na składzie stały zapas paliwa, wystarczający na 2 miesiące normalnej pracy zakładu.

§ 23. Uprawnionemu przysługuje prawo dokonywania powiększeń swych urządzeń według własnego uznania. Po 1 stycznia 1949 roku znaczniejsze powiększania, które przekraczałyby wskazany stosunek 10 proc. istniejących wówczas urządzeń, winny być dokonane za zgodą Magistratu.

W razie gdyby uprawniony nie uzyskał wymaganej zgody, może on to powiększenie wykonać, jednak miasto wtedy nie jest obowiązane

przy przedterminowym wykupie lub też przy przejęciu zakładu elektrycznego zwrócić uprawnionemu przewidziane w §§ 12 i 13 kwoty na nieumorzone koszty inwestycyjne tych powiększeń. Jeżeli miasto Łódź, sprzedając uprawnionego o zamierzonym wykupie zakładu elektrycznego, albo po takim uprzedzeniu, zastrzeże, że zakład nie może być rozszerzony, uprawniony będzie obowiązany zastosować się do tego zastrzeżenia. Nie dotyczy to robót już będących w toku.

§ 24. Zakład elektryczny winien być rozszerzany zgodnie z nowoczesnymi wymaganiami techniki. Wszystkie urządzenia powinny być wykonane i utrzymywane zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami i przepisami, oraz powinny być dostosowane do warunków ruchu i bezpieczeństwa publicznego, jako też i zabezpieczać regularną i prawidłową dostawę prądu.

§ 25. Uprawniony winien uzyskać zezwolenie odpowiednich władz na wykonanie robót, dla których takie zezwolenie jest wymagane.

O zamierzonym rozpoczęciu robót uprawniony winien uprzedzić władze nadzorcze na 5 dni naprzód. Wyjątek mogą stanowić nagłe i nieprzewidziane roboty, związane z utrzymaniem ruchu elektrowni i z zapewnieniem ciągłości dostawy prądu; o wypadkach tych należy jednak zawiadomić władzę nadzorczą.

§ 26. Uprawniony ma prawo za zgodą miasta, zamiast rozszerzenia elektrowni własnej lub dla zabezpieczenia potrzebnej rezerwy, otrzymywać dodatkową energję z zewnątrz. Otrzymywanie energii tej z innej istniejącej już elektrowni zamiast rozszerzenia własnej, może być wymagane przez Ministra Robót Publicznych jedynie przy warunkach następujących:

1) że cena nabywanej w ten sposób energii będzie na szynach zbiorczych elektrowni uprawnionego co najmniej o 20 proc. niższa od kosztu

własnego wytwarzania dodatkowej ilości energii;

2) że ilość i własności techniczne będą stale zabezpieczone;

3) że takie nabywanie energii nie będzie miało wpływu na podrożenie opłaty taryfowej dla odbiorców.

Zobowiązanie to jest ważne, o ile wszystkie inne uprawnienia, wydawane w Rzeczypospolitej Polskiej, będą zawierały ten sam warunek, i zobowiązanie ustaje, jeśli w którymkolwiek będzie ono pominięte.

§ 27. Zakład wytwórczy uprawnionego, jako też wszelkie części zakładu elektrycznego, które nie mogą być wykonane na cudzych posiadłościach na zasadzie art. 8 Ustawy Elektrycznej, mają być zbudowane tylko na gruntach, stanowiących własność uprawnionego.

Uprawniony nie ma prawa na gruntach, zajętych urządzeniami zakładu Elektrycznego, albo też, zgodnie z warunkami uprawnienia niniejszego — przeznaczonych dla rozszerzenia zakładu — stawiać zabudowania lub wydzierżawiać już istniejące dla celów, nie mających żadnego związku z eksploatacją zakładu.

§ 28. Wszystkie urządzenia zakładu elektrycznego winny być wykonane w ten sposób, aby nie wywierały szkodliwego wpływu na inne istniejące urządzenia. Wykonanie swoich urządzeń zgodnie z istniejącymi przepisami nie zwalnia uprawnionego w razie, jeśliby szkodliwy wpływ jego urządzeń na inne już istniejące został ustalony, od obowiązku przedsięwzięcia wszelkich zarządzeń, które byłyby konieczne dla usunięcia tego wpływu. W razie zaś, gdyby szkodliwego wpływu nie dało się uniknąć, uprawniony poniesie koszt odpowiedniego przerobienia cudzych urządzeń istniejących.

§ 29. W razie ustania działalności zakładu elektrycznego, całkowitej lub częściowej, urządzenia nieczynne, a zainstalowane na obszarach publicznych lub prywatnych, powinny być na żądanie odnośnych władz, wzgl. właścicieli posiadłości usunięte.

W braku porozumienia między stronami interesowanymi, mogą one zwrócić się do Ministerstwa Robót Publicznych o wypowiedzenie się, czy odnośne urządzenia są rzeczywiście nieczynne, oraz jaki termin należałoby wyznaczyć na ich usunięcie.

Rozdział III.

Dostarczanie prądu.

§ 30. Uprawniony będzie obowiązany dostarczać energię elektryczną na warunkach niniejszego uprawnienia każdemu, kto na obszarze, objętym uprawnieniem, zgłosi odpowiednie żądanie i podpisze zobowiązanie według wzoru, zatwierdzonego bądź przy udzielaniu niniejszego uprawnienia, bądź w następstwie przez Ministra Robót Publicznych. Nie wyklucza to jednak możliwości zawierania z odbiorcami umów indywidualnych, byleby nie przeczyły one warunkom niniejszego uprawnienia.

§ 31. W granicach obszaru, na którym są ułożone przewody elektryczne, uprawniony obowiązany jest w terminie 8-tygodniowym od dnia zgłoszenia, o ile ono nastąpi w okresie czasu od 15 marca do 1 września, przyłączyć do sieci, zgodnie z § 38, instalację każdego, kto zobowiąże się do pobierania prądu przez rok conajmniej.

Jeżeli odległość od przewodów ulicznych jest większa od 25 metrów, albo jeżeli chodzi o przyłączenie urządzenia o mocy ponad 10 kilowatów, uprawniony może wyznaczyć za zgodą organu nadzorczego termin o tyle dłuższy od wyżej wskazanego, o ile tego wymaga wykonanie potrzebnych robót, a nadto przy przyłączeniach ponad 20 kilowatów ma prawo wymagać, aby odbiorca zagwarantował na przeciąg 3-ech lat roczne zużycie 300 kilowatgodzin światła lub 1000 kilowatgodzin siły na każdy ustawiony kilowat mocy urządzenia elektrycznego. Tam zaś, gdzie przewody elektryczne nie są jeszcze ułożone, uprawniony obowiązany jest, c

mniej, niż na 3 miesiące przed 15 marca, przeprowadzić przewody w okresie 6-ciu miesięcy sezonu budowlanego i wykonać przyłączenia wszędzie tam, gdzie na każdy metr bieżący drogi lub ulicy zostanie zgłoszone lub zagwarantowane na przeciąg 8-ch lat zużycie rocznie 85 kilowatogodzin światła lub 100 kilowatogodzin siły.

§ 32. Gdyby przyłączenie nowego odbiorcy wymagało specjalnego powiększenia urządzeń w zakładzie, powodującego znaczniejsze nakłady, uprawniony może żądać, aby odbiorca zobowiązał się do pobierania prądu przez okres dłuższy, niż roczny i przy pewnej minimalnej ilości godzin rocznego użytkowania urządzenia.

§ 33. Za odmówienie przyłączenia odbiorców zgodnie z § 31 uprawniony podlega karze, przewidzianej w § 78,

§ 34. Minister Robót Publicznych może w wyjątkowych okolicznościach zwolnić uprawnionego na pewien określony przeciąg czasu od obowiązku przyłączenia nowych odbiorców i dostarczania im energii.

Uprawniony jest zwolniony od obowiązku wykonania nowych przyłączeń w razie ograniczenia rozszerzenia zakładu, w myśl § 28, o ile istniejąca moc maszyn nie wystarcza.

§ 35. Zgłaszając żądanie przyłączenia do sieci, odbiorca powinien przedstawić na piśmie zezwolenie właściciela nieruchomości, w której ma znajdować się urządzenie elektryczne, jeśli tego zażąda uprawniony.

§ 36. Przy instalacjach napędowych o mocy powyżej 10 kilowatów uprawniony ma prawo przyłączyć urządzenie odbiorcy do sieci wysokiego napięcia. W tym wypadku odbiorca jest obowiązany dać pomieszczenie na ustawienie odpowiednich urządzeń wysokiego napięcia jak również przetworników (transformatorów.)

Przyłączenie urządzeń odbiorcy do sieci wysokiego napięcia nie zwalnia uprawnionego od obowiązku dostarczenia transformatorów na koszt

własny, o ile tego wymaga odbiorca, pod warunkiem, że liczniki będą ustawione na przewodach wysokiego napięcia.

§ 37. Przyrządy, ustawione przez uprawnionego u odbiorcy, stanowią własność uprawnionego, który też ponosi koszty ich utrzymania oraz naprawy.

Odbiorcy nie wolno zrywać plomb i otwierać przyrządów, ani wykonywać w nich samowolnie jakichkolwiek bądź przyłączeń, ni też włączać samowolnie do sieci swych urządzeń.

Przy naruszeniu warunków tych uprawniony może poszukiwać strat i działać w myśl § 54. Odbiorca wydadaj odpowiednie pokwitowanie na przyrządy, ustawione w jego mieszkaniu, i odpowiada za nie w razie pożaru, kradzieży i innych uszkodzeń.

§ 38. Koszty przyłączenia od kabla ulicznego aż do granicy posesji ponosi uprawniony, od granicy posesji aż do licznika ponosi odbiorca.

§ 39. Ze względu na wywołanie przez wojnę podrożenia kosztów nowych urządzeń, uprawnionemu przysługuje prawo w ciągu pierwszych 6 lat po uprawnieniu się niniejszej umowy przy większych umowach na dostawę prądu powyżej 150 kilowatów mocy przyłączenia, w szczególności zaś dla dalej położonych instalacji, żądać od odbiorców do 50% ogólnych kosztów urządzenia, tytułem jednorazowej dopłaty z powodu drożyzny; o ileby w przeciągu powyższych 6-ciu lat z pomocą tych urządzeń jeszcze inni odbiorcy mieli otrzymać prąd, winien nastąpić podział dopłat drożyznianych pomiędzy tymi wszystkimi odbiorcami.

Omawianą dopłatę uprawniony obowiązany jest zwrócić odbiorcy wzgl. odbiorcom drogą bonifikacji przy odbiorze należności za pobraną energję w stosunku 25% rocznie i z ewentualnem ubezpieczeniem wartości walutowej.

Przedwstępny kosztorys na te nowe urządzenia musi być przedłożony

na żądanie odbiorcy inspekcji miejskiej dla sprawdzenia i zatwierdzenia.

§ 40. Uprawniony winien wymagać od odbiorców, aby urządzenia ich były wykonane według obowiązujących przepisów bezpieczeństwa dla urządzeń elektrycznych.

Dla zapewnienia normalnego działania elektrowni i sieci uprawniony ma prawo wydawać przepisy dodatkowe, uzupełniając przepisy ogólnie obowiązujące w zależności od miejscowych warunków. Przepisy te jednak nie mogą być uciążliwsze od ogólnie obowiązujących, nie powinny dawać przywilejów pewnym typom materiałów elektrotechnicznych, ani stwarzać wyłączności dla poszczególnych wytwórni. Przepisy te podlegają zatwierdzeniu przez organ nadzorczy i muszą być podane do wiadomości odbiorców.

§ 41. Instalacje elektryczne u odbiorców mogą być wykonywane tylko przez przedsiębiorców, mających do tego prawo; uprawnionemu służy również prawo ubiegania się o pozwolenie na wykonywanie takich instalacji.

Do czasu uchwalenia ustawy przemysłowej prawo wykonywania instalacji elektrycznych będzie udzielane przez organ nadzorczy lub Magistrat na podstawie kwalifikacji ubiegającym się o to prawo.

§ 42. Uprawniony ma prawo wymagać od odbiorcy złożenia planu urządzeń elektrycznych, przyłączonych do sieci.

§ 43. Uprawniony może wymagać, aby odbiorca nie wprowadzał żadnych zmian w urządzeniach bez wiedzy i zgody uprawnionego.

§ 44. Uprawniony ma prawo przed przyłączeniem urządzenia odbiorcy sprawdzić to urządzenie celem stwierdzenia, czy odpowiada ono warunkom technicznym oraz przepisom bezpieczeństwa. Jeśli urządzenie nie odpowiada tym warunkom lub przepisom, uprawniony może odmówić przyłączenia aż do chwili doprowadzenia urządzenia do należytego stanu. To samo stosuje się do zmian

i powiększeń urządzeń już przyłączonych.

Za pierwsze sprawdzenie instalacji nie będzie pobierana przez uprawnionego żadna opłata.

§ 45. O ileby się okazało, że przyłączone już urządzenie elektryczne wywiera szkodliwy wpływ na ruch elektrowni lub przeszkadza innym odbiorcom korzystać z prądu, uprawniony może żądać pod rygorem zastosowania § 54 takich zmian urządzenia, któreby szkodliwy wpływ usunęły.

§ 46. Uprawniony ma prawo kontroli przyłączonych urządzeń elektrycznych w taki sposób i w takim czasie, aby to jak najmniej kępowało odbiorcę. W wyjątkowych wypadkach funkcjonariusze zakładu elektrycznego będą mieli dostęp do urządzeń odbiorcy o każdej porze. Odbiorca jest obowiązany dopuszczać pracowników kontrolujących do wykonywania kontroli, w godzinach dziennych do zapisywania wskazań liczników i pobierania opłaty, jako też powinien wymagać od pracowników zakładu elektrycznego przedstawienia odpowiedniej legitymacji.

§ 47. Do obliczenia ilości zużytej energii, o ile nie są stosowane taryfy ryczałtowe, służą liczniki, ustawiane u odbiorców. Liczniki winny należeć do typów, dopuszczonych przez Główny Urząd Miar.

Obliczenie ryczałtowe jest tylko okresem przejściowym i nie może trwać — wyłączając czasy anormalne — dłużej niż 8 miesiące.

§ 48. Funkcjonariusze uprawnionego, zajmujący się odczytywaniem wskazań liczników, obowiązani są komunikować odbiorcom na ich żądanie wyniki odczytów.

Odbiorcy mogą reklamować prawidłowość odczytów w terminie 7 lu dni.

§ 49. Na pisemne żądanie odbiorcy uprawniony jest obowiązany sprawdzić licznik; o ileby się okazało, że wskazania licznika są prawidłowe w granicach dopuszczalnej niedokład-

ności, koszty sprawdzenia ponosi odbiorca.

§ 50. W razie, jeśli licznik odbiorcy zatrzyma się lub zacznie wskazywać nieprawidłowo, zużycie prądu w miesiącu, w którym to dostrzeżono, oblicza się według średniej arytmetycznej liczb, wyrażających zużycie energii w miesiącu poprzedzającym i następującym.

O ile rachunek został poprzednio uregulowany, kwota nadpłacona będzie zwrócona odbiorcy, niedopłacona zaś będzie pobrana przy następnym rachunku.

Zarówno uprawniony, jak i odbiorca, może kwestjonować wyłącznie tylko prawidłowość wskazań licznika, podanych w ostatnim rachunku za prąd, o ile wadliwe działanie licznika nie zostało spowodowane czyjąkolwiek złą wolą.

§ 51. Odbiorcy służy prawo ustawienia u siebie na swój koszt licznika kontrolującego poza licznikiem uprawnionego, opłata za prąd będzie jednak uiszczana według wskazań licznika zakładu elektrycznego, dopóki nie będzie stwierdzone, że licznik ten wskazuje ilość zużytego prądu wadliwie.

Uprawniony nie ma prawa odmówić włączenia licznika kontrolującego.

§ 52. O odstąpieniu instalacji elektrycznej innej osobie odbiorca winien zawiadomić uprawnionego w terminie siedmiodniowym. Do zawiadomienia musi być dołączone zobowiązanie nowego odbiorcy do przejęcia umowy uprawnionego z poprzednim odbiorcą.

§ 53. Rozrachunek z odbiorcami, z wyjątkiem miasta, skutecznia się stosownie do umowy półmiesięcznie, lub kwartalnie.

Rachunki za dostawę prądu i inne świadczenia przedstawione abonentom przez inkasentów uprawnionego winny być niezwłocznie opłacane. O ile to nie nastąpi, odbiorca winien w terminie 10-dniowym wpłacić należność z rachunku w oznaczonym zgóry przez uprawnionego miejscu płatniczym. Jeżeli w 4 dni po upły-

wie tego terminu Główna Kasa uprawnionego nie otrzyma powyższej sumy lub dowodu wpłacenia, uprawniony ma prawo, nie tracąc prawa do otrzymania swych należności, przerwać odbiorcy dostawę energii elektrycznej bez dalszego uprzedzenia w myśl § 54.

Dla zabezpieczenia należności na dostawę prądu uprawniony ma prawo żądać od odbiorców kaucji w gotówce lub w papierach wartościowych według wyboru odbiorcy energii w wysokości, odpowiadającej należności za 3-tygodniowe zapotrzebowanie miesiąca września.

§ 54. Uprawniony ma prawo odłączyć od sieci urządzenia odbiorcy:

1. w razie wykrycia w tych urządzeniach zmian, dokonanych bez zawiadomienia o tem uprawnionego (§ 43).

2. w razie niezawiadomienia o odstąpieniu instalacji (§ 52).

3. w razie niewykonania zmian w urządzeniach odbiorcy, zażądanych przez uprawnionego celem usunięcia szkodliwych wpływów, przewidzianych w § 45,

4. w razie nieuregulowania rachunku zgodnie z § 53,

5. w razie ogłoszenia upadłości odbiorcy,

6. w razie stwierdzenia uszkodzeń licznika lub innych przyrządów, ustawionych u odbiorcy, albo stwierdzenia niedozwolonych manipulacji z tymi przyrządami (§ 37),

7. w razie niedopuszczenia funkcjonariuszów uprawnionego do kontroli urządzeń lub do odczytania wskazań liczników (§ 46).

W wypadkach 1 i 2 odłączenie może nastąpić dopiero za 3-dniowym uprzedzeniem.

§ 55. Instytucje publiczne wzgl. użyteczności publicznej mogą być wyłączane za nieregulowanie rachunków dopiero po przekroczeniu obowiązującego wszystkich odbiorców terminu płatności o jeden tydzień.

Ograniczenie to nie pozbawia jednak uprawnionego prawa dochodze-

nia odszkodowania za opóźnienie w uiszczaniu należności.

§ 56. Za ponowne przyłączenie uprawniony ma prawo żądać opłaty w wysokości kosztu 15 kwg. według taryfy za światło, przyczem, o ile odłączenie nastąpiło na podstawie § 54 p. 1, pobierana będzie dodatkowa opłata za ponowne sprawdzenie w zależności od zainstalowanej mocy, a mianowicie: dla światła do mocy 3 kw. — równoważnik 20 kwg. według taryfy za światło i za każdy 1 kw. dodatkowy — 5 kwg.; dla siły do mocy 15 kw. równoważnik 30 kwg. taryfy za światło i za każde 5 kw. dodatkowych — równoważnik 5 kwg.

§ 57. W razie, gdyby odbiorca, korzystający z prądu na podstawie specjalnej taryfy, włączył na odpowiedni licznik bez wiedzy uprawnionego odbiornika, dla których pobór prądu powinien być opłacany podług wyższej taryfy, uprawniony ma prawo policzyć całkowite zużycie prądu przez odbiorcę według taryfy wyższej.

§ 58. Jeśliby naprawy sieci, przyłączenie nowych odbiorców lub t. p. roboty wymagały czasowego wyłączenia części odbiorców, uprawniony ma prawo przerwać dopływ prądu na możliwie krótki okres czasu, wznowiając jego dostarczanie natychmiast po ustaniu powodów przerwy.

W wypadkach dających się przewidzieć, uprawniony obowiązany jest uprzedzić odbiorców o zamierzonym wyłączeniu przynajmniej na 24 godziny przed odłączeniem.

Rozdział IV.

Oświetlenie uliczne.

§ 59. Warunki urządzenia i utrzymania oświetlenia ulicznego przewidziane są w specjalnej umowie, zawartej między Zarządem Miasta a uprawnionym.

§ 60. Odpowiedzialność za sprawne działanie oświetlenia przewidziana jest w specjalnej umowie, zawartej między Zarządem Miasta a uprawnionym.

Rozdział V.

Opłaty za prąd i za liczniki.

§ 61. Uprawniony będzie pobierał opłaty od odbiorców za dostarczony prąd i ustawiane liczniki, i za inne wskazane w uprawnieniu wypadki. Pozatem uprawniony nie ma prawa wymagać od odbiorców żadnych innych opłat z tytułu czynności i świadczeń, do których jest zobowiązany niniejszem uprawnieniem.

§ 62. Opłata za prąd nie może wynosić więcej, niż:

1. 20 groszy za kilowatgodzinę dla siły,
2. 50 groszy za kilowatgodzinę dla światła, stanowiących, 2,5 raza ceny energii dla siły,
3. 10 groszy za kilowatgodzinę dla oświetlenia ulicznego, mierzoną w elektrowni, co stanowi połowę ceny energii dla siły.

Opłaty powyższe obowiązują:

1. przy cenie węgla gatunku orzechu II i III wartości opałowej 6000 — 6500 ciepłostek 30 złotych za tonnę, według oryginalnego rachunku kopalni z dodaniem kosztów przewozu do stacji kolejowej Łódź;

2. przy cenie robocizny, odpowiadającej minimum egzystencji, 8 złotych za jeden dzień roboczy, wedle obliczeń Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego.

UWAGA I. Grosz równy. setnej części franka złotego.

UWAGA II. Jeśliby Wojewódzki Urząd Statystyczny został zniesiony, minimum egzystencji obliczać należy wedle wzoru, opracowanego przez Magistrat m. Łodzi.

§ 63. Od powyższych taryf uprawniony obowiązany jest udzielić opustów, przewidzianych w specjalnej umowie, zawartej między Zarządem Miasta a uprawnionym, może stosować dla mniejszych odbiorców taryfy ryczałtowe oraz może stosować taryfy, oparte na stałej rocznej opłacie od kilowata mocy przyłączonych odbiorników i na opłacie od dostarczonej kilowatgodziny, wykazanej przez licznik.

Uprawniony również może stosować wszelkie inne sposoby taryfikacji, byleby przy ostatecznym rocznym obrachunku przeciętna cena dostarczonej kwg. nie przekraczała dla poszczególnych odbiorców dozwoionych stawek maksymalnych, podanych w poprzednim paragrafie.

§ 64. O ile uprawniony ma zamiar stosować dla szerszego ogółu taryfy, o których mowa w § 62, powinien podać je do wiadomości przez ogłoszenie w dziennikach, po uprzednim uzyskaniu zgody organu nadzorczego na wysokość tych taryf. Nieotrzymanie odpowiedzi od tegoż w przeciągu miesiąca uważane będzie za zgodę.

§ 65. Za wynajem liczników niskiego napięcia uprawniony będzie pobierał miesięcznie najwyżej:

za liczniki	Jednofazowy	trójfazowy
od 8-10 amp	28 gr.	56 gr.
15 "	30 "	60 "
20 "	35 "	70 "
30 "	40 "	80 "
50 "	50 "	zł. 1.— "
75 "	60 "	" 1.20 "
100 "	65 "	" 1.30 "

Za liczniki dla większej mocy i napięcia opłata będzie ustanawiana na mocy porozumienia z odbiorcą. W braku porozumienia wysokość opłaty ustala organ nadzorczy, uwzględniając stosunek opłaty za wynajem liczników mniejszej mocy do ich ceny sprzedażnej. Za wynajem ograniczników prądu liczy się miesięcznie 1 proc. ceny przyrządu.

§ 66. Podaną w § 62 maksymalną cenę prądu za siłę w wysokości 20 g. za kilowatgodzinę uważa się jako cenę zasadniczą. Cena ta w zależności od wskazanych w § 62 trzech czynników rozpada się na następujące 3 składniki:

1. zmienny 5,4 grosza w zależności od ceny węgla,
2. zmienny 4 grosze w zależności od wysokości minimum egzystencji,
3. stały 10,6 grosza.

W razie zmiany bądź ceny węgla, bądź wysokości minimum egzysten-

cji o więcej niż \pm — 3,3 proc., następuje dla odpowiedniego miesiąca i dalszych miesięcy zmiana taryfy, która będzie ustalona na początku następnego miesiąca w sposób niżej podany.

Każdy z dwóch zmiennych składników maksymalnej ceny prądu za siłę, zależny od ceny węgla lub minimum egzystencji, zmienia się w takim samym stosunku procentowym, w jakim zmieniła się cena odnośnego czynnika w stosunku do jego zasadniczej wartości, podanej w § 62, naprz.: w razie zmiany ceny węgla o \pm — 10 proc. zmienia się składnik 5,4 grosza o \pm — 0,54 grosza. Jako cenę węgla i opłatę personelu należy zastosować dla obliczenia przeciętną w ciągu 8-ch ostatnich tygodni ubiegłego miesiąca obliczeniowego i pierwszego tygodnia miesiąca bieżącego.

Suma w ten sposób wyliczonych dwóch zmiennych składników oraz stałego składnika — 10,6 grosza daje każdorazowo maksymalną cenę prądu za siłę.

Zmienioną maksymalną cenę prądu za światło otrzymuje się każdorazowo z pomnożenia maksymalnej ceny prądu za siłę przez 2,5.

Cena prądu dla oświetlenia ulicznego wynosi każdorazowo połowę maksymalnej ceny prądu za siłę.

§ 67. Zmiany ceny prądu winny być podawane przez uprawnionego do wiadomości publicznej, miasta i organu nadzorczego z podaniem uzasadnienia zmian.

Sprzeciw ze strony miasta lub organu nadzorczego nie wstrzymuje poboru opłat według nowych taryf. Gdyby wskutek sprzeciwu taryfy uległy ponownie zmianie, różnica powinna być wyrównana przy następnym rachunku. W razie braku porozumienia co do obliczenia taryfy decyduje Minister Robót Publicznych.

Zmiana taryf będzie obowiązywać odbiorcę w razie, jeżeli dla miesiąca, którego ma dotyczyć, będzie obwieszczona w pierwszej połowie następnego miesiąca.

§ 68. W razie przerw w dostarczaniu prądu, wynoszących w ciągu miesiąca więcej, niż 20 godzin, uprawniony jest obowiązany dokonać odpowiednich potrąceń dla odbiorców ryczałtowych i na oświetlenie uliczne.

Rozdział VI.

Kontrola, rachunkowość i inwentarz.

§ 69. Uprawniony obowiązany jest dostarczać organowi nadzorcemu na jego żądanie wszelkich danych, potrzebnych dla umożliwienia kontroli nad wykonaniem uprawnienia, oraz dać mu możliwość korzystania w tym celu z posiadanych laboratoriów i przyrządów pomiarowych. Koszt kontroli ponosi uprawniony.

§ 70. Uprawniony obowiązany jest prowadzić oddzielne księgi handlowe i sporządzać oddzielne bilanse dla zakładu elektrycznego, objętego niniejszym uprawnieniem niezależnie od ewentualnych interesów uprawnionego.

Księgi handlowe oraz całą biurowość uprawniony obowiązany jest prowadzić w języku polskim; w tymże języku muszą być ogłaszane wszelkie sprawozdania, bilanse, statystyczne prace i t. p. Protokoły posiedzeń Zarządu i Komisji Rewizyjnej muszą być również prowadzone w języku polskim.

§ 71. Organ nadzorczy może w godzinach biurowych przeglądać księgi zakładu elektrycznego, związane z kontrolą, o której mowa w § 70.

§ 72. Uprawniony jest obowiązany corocznie przedstawiać organowi nadzorcemu bilanse, rachunki zysków i strat, jako też sprawozdanie eksploatacyjne według ustanowionych wzorów, w terminie 6-ciu miesięcy po zakończeniu roku sprawozdawczego.

§ 73. Uprawniony obowiązany jest prowadzić inwentarz szczegółowy zakładu elektrycznego i dawać możliwość organowi nadzorcemu jego przeglądania.

§ 74. Uprawniony obowiązany jest utrzymywać archiwum wszelkich do-

kumentów, kosztorysów, rysunków i projektów, dotyczących zakładu elektrycznego, oraz posiadać plany elektryczni i sieci uzgodniona z faktycznym stanem rzeczy.

Rozdział VII.

Pracownicy.

§ 75. Uprawniony jest obowiązany zaopatrywać stałych pracowników, wysyłanych dla wykonania robót, w odznaki zewnętrzne i w legitymacje z fotografjami.

§ 76. Pracownikami zakładu elektrycznego mogą być tylko obywatele polscy. W razie, gdyby się okazało, że uprawniony zatrudnia obcokrajowców, będzie on zobowiązany usunąć ich niezwłocznie. Wymagania te nie dotyczą członków Zarządu Spółki i K-sji Rewizyjnej oraz najwyższego odpowiedzialnego kierownika. Wymagania te również nie dotyczą inżynierów i monterów fabryk, dostarczających maszyny, podczas ich montażu oraz pierwszych 8-ciu miesięcy pracy po uruchomieniu.

Rozdział VIII.

Kaucja i kary.

§ 77. Na zabezpieczenie wykonania warunków uprawnienia, uprawniony składa w Kasie Skarbowej bądź kaucję pieniężną w wysokości 50.000.— franków szwajcarskich w gotówce lub papierach publicznych Państwa Polskiego, opiewających na złotą walutę, bądź odpowiednią gwarancją kasową (bankową).

Kaucja pozostaje w rozporządzeniu władzy nadzorczej do chwili wygaśnięcia uprawnienia lub do chwili przedterminowego wykupu i do chwili zakończenia wszystkich formalności, związanych z ewentualnym przejęciem zakładu przez miasto.

Uprawniony obowiązany jest po każdym potrąceniu z kaucji uzupełnić ją w terminie miesięcznym.

§ 78. Za uchybienie warunkom uprawnienia, o ile te uchybienia nie podpadają pod działanie § 10, u-

prawniony będzie płacić Państwu następujące kary:

1. za każdą godzinę przerwy w dostarczaniu energii dla całej sieci — cenę 1000 kilowatgodzin według taryfy dla światła; za godzinę przerwy części sieci — cenę 300 kwg. według tejże taryfy;

2. za każdorazowe nieprzyłączenie do sieci urządzeń odbiorcy w oznaczonym terminie (§ 31) za pierwszy miesiąc opóźnienia — cenę 100 kwg., a za następne po 200 kwg. według taryfy za światło. Od kar uwalnia udowodnienie działania siły wyższej.

§ 79. Wymierzanie kar stanowi atrybucję organu nadzorczego, od decyzji którego uprawnionemu przysługuje prawo apelacji do Ministerstwa Robót Publicznych.

§ 80. Reklamacje od wymierzonych kar mogą być zgłaszane do Ministerstwa Robót Publicznych w terminie najpóźniej 3 miesięcznym.

Zgłoszenie reklamacji nie wstrzymuje jednak obowiązku natychmiastowego uiszczenia kar.

III. W sprawie umowy z dyr. Kazimierzem Wroczyńskim na prowadzenie Teatru Miejskiego w sezonie teatralnym 1924/25:

A. 1. rozesłanie projektu umowy uznać za pierwsze czytanie,

2. Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 672 z dnia 6 czerwca 1924 roku, zatwierdza w 2-em i 3-em czytaniu.

U M O W Ę

pomiędzy Magistratem m. Łodzi a p. Kazimierzem Wroczyńskim na prowadzenie Teatru Miejskiego w Łodzi w sezonie teatralnym 1924/25.

§ 1. Magistrat powierza p. Kazimierzowi Wroczyńskiemu prowadzenie Teatru Miejskiego w Łodzi w sezonie teatralnym 1924/25 r. na warunkach następujących.

§ 2. P. Kazimierz Wroczyński prowadzi teatr własnym kosztem i staraniem oraz na własne ryzyko,

grając w budynkach, wyznaczonych przez Magistrat.

§ 3. Najem budynków teatralnych, opłacanie czynszu dzierżawnego, ponoszenie kosztów opału i światła należy do Magistratu.

Pozatem Magistrat oddaje p. Kazimierzowi Wroczyńskiemu bezpłatnie do użytkowania na czas trwania umowy znajdujące się w posiadaniu Magistratu rekwizyty teatralne, kostjomy i t. d. bez pr. wa przeróbek, według spisów z lat ubiegłych, uzupełniane nabytymi z sezonu 1923/24 r.

Uwaga: Przewóz rekwizytów i dekoracji ze składów magistrackich do budynku teatralnego i z powrotem odbywa się kosztem Magistratu m. Łodzi.

§ 4. Niezależnie od świadczeń, o których mowa w poprzednim paragrafie, Magistrat udziela p. Kazimierzowi Wroczyńskiemu subwencji w wysokości 3,000 zł. (trzech tysięcy złotych) miesięcznie.

W razie obniżenia się frekwencji w miesiącach letnich (maj — lipiec) o więcej, niż 30% w stosunku do przeciętnej frekwencji z miesięcy od września do kwietnia włącznie — subwencja w miesiącach letnich, w maju, czerwcu i lipcu, podnosi się do 4,000 zł. (czterech tysięcy złotych) miesięcznie.

§ 5. Na poczet subwencji Magistrat udziela p. Kazimierzowi Wroczyńskiemu zaliczki w wysokości 9,000 — (dziewięciu tysięcy złotych), płatnych w 2-ch równych ratach: 1 i 15 lipca 1924 r.

Udzielona p. Kazimierzowi Wroczyńskiemu zaliczka potrącona mu będzie przez Magistrat w 6-ciu równych ratach z wypłacanej co miesiąc subwencji.

§ 6. Sezon teatralny trwa od 1 września 1924 roku do dnia 31 sierpnia 1925 roku.

Pierwsze przedstawienie teatralne winno się odbyć nie później, niż 8 września 1924 roku.

§ 7. Przedstawienia teatralne odbywać się będą codziennie, w soboty zaś i niedziele dawane będą 2 przedstawienia, popołudniowe i wie-

czorowe. Sobotnie przedstawienia popołudniowe przeznaczone będą dla młodzieży szkolnej z odpowiednio przystosowanym repertuarem.

Co pewien czas w niedzielę p. Kazimierz Wroczyński urządzać będzie w teatrze poranki artystyczno-literackie.

Dwa razy w tygodniu będą się odbywały przedstawienia po cenach ulgowych, przeznaczone dla zrzeszeń pracowniczych ze zniżką cen biletów w stosunku 50% do 60% cen normalnych.

§ 8. Repertuar teatralny podlega zatwierdzenia przez Komisję Teatralną przy Magistracie.

Ceny biletów wejścia na przedstawienia teatralne podlegają zatwierdzeniu przez Magistrat na wniosek K-sji teatralnej.

§ 9. Magistrat zastrzega sobie prawo bezpłatnego korzystania z sali teatralnej wraz z obsługą techniczno-administracyjną;

a) co drugą niedzielę od rana do godziny 2-jej po południu,

b) w ciągu jednego dnia w mies. czerwcu 1925 roku po południu, na urządzenie uroczystości zakończenia roku szkolnego w szkołach miejskich.

P. Kazimierz Wroczyński obowiązkuje się urządzić w dniu 8-go maja 1925 roku w teatrze bezpłatne popołudniowe (godzina 17-ta) uroczyste przedstawienie teatralne.

§ 10. P. Kazimierz Wroczyński przez cały czas trwania umowy oddaje bezpłatnie jedną lożę do dyspozycji Magistratu, jedną lożę do dyspozycji K-sji Teatralnej oraz jedną lożę dla p. Wojewody Łódzkiego. Niezależnie od tego p. Kazimierz Wroczyński obowiązany będzie oddać bezpłatnie jedną lożę do dyspozycji właściciela budynku teatralnego, o ile w kontrakcie wynajmu tego budynku właściciel sobie to zastrzeże.

§ 11. P. Kazimierz Wroczyński obowiązany będzie oddane przez Magistrat do użytkowania ruchomości utrzymać w należyтым porządku, strzec je od zniszczenia i po wygaśnięciu umowy zwrócić je Magistrato-

wi w takim stanie, w jakim je otrzymał.

Ruchomości te obowiązuje jest p. Kazimierz Wroczyński własnym kosztem zaasekurować w pełnej ich wartości, przyczem polisa winna być wystawiona na imię Magistratu.

§ 12. Zakupione przez p. Kazimierza Wroczyńskiego w ciągu sezonu dekoracje i rekwizyty Magistrat m. Łodzi nabywa:

1. w razie równowagi budżetowej teatru za 25% rzeczywistej ich wartości i

2. w razie deficytu — za 75% tejże wartości.

P. Kazimierz Wroczyński sprawnie nowe rekwizyty i dekoracje w porozumieniu z K-sją Teatralną, która czuwa nad celowością ich nabycia.

§ 13. P. Kazimierz Wroczyński ponosi odpowiedzialność za należyte wnoszenie do Kasy Miejskiej miejskiego podatku widowiskowego, pobieranego od biletów wejścia.

§ 14. P. Kazimierz Wroczyński baczy, by wszystkie przepisy administracyjno-policyjne, dziś obowiązujące, i jakie w przyszłości wydawane będą dla teatru, były ściśle przestrzegane i jest odpowiedzialny za ich wykonanie. Również przestrzega, by były zachowane wszelkie ostrożności celem zapobieżenia wypadkowi pożaru.

Umowa niniejsza spisana została w 2-ch jednobrzmiących egzemplarzach.

Umowa niniejsza wchodzi w życie po uchwaleniu jej przez Radę Miejską.

B. Rada Miejska wyraża swe ubolewanie w stosunku do Wydziału Prezydjalnego Magistratu z powodu opieszałego i lekceważącego załatwienia sprawy, dotyczącej dostarczenia materiału, potrzebnego K-sji Skarbowo-Budżetowej do powzięcia uchwały w kwestji zawarcia umowy na sezon teatralny z dyr. Wroczyńskim.

Przewodnictwo obejmuje w. prez. J. Wolczyński.

IV. W sprawie subsydjów dla Teatru Popularnego w Łodzi.

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 694 z dnia 10 czerwca, postanawia:

1. przyznać Dyrekcji Teatru Popularnego w Łodzi na częściowe pokrycie deficytu jednorazowe subsydjum z funduszków miejskich w kwocie zł. 8.000.—,

2. wnieść w związku z powyższym do budżetu Zarządu m. Łodzi na r/adm. 1924 do poz. 1 tyt. XXXV dz. III wydatków dodatk. zł. 8.000.—,

3. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

B. Poza porządkiem dziennym — wnioski nagłe —

I. W sprawie subsydjów dla kursów kwalifikacyjnych dla nauczycielstwa miejskich szkół powszechnych:

1. uznać nagłość właściwego wniosku fr. N. P. R.,

2. Na wniosek r. Brauna przystąpić do rozpatrzenia sprawy in meritum,

3. Rada Miejska postanawia:

a. wyasygnować Wydz. Oświaty i Kultury z funduszków miejskich zł. 1.500.— na prowadzone przy Kuratorjum Szkolnym Okręgu Łódzkiego kursy kwalifikacyjne dla nauczycielstwa miejskich szkół powszechnych w Łodzi,

b. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

II. W sprawie subsydjów dla Łódzkiej Orkiestry Filharmonicznej:

1. uznać nagłość wł. wniosku r. J. M. Bialera i tow.,

2. na wniosek r. J. M. Bialera przystąpić do rozpatrywania sprawy in meritum,

3. Rada Miejska postanawia:

a. wyasygnować Zarządowi Łódzkiej Orkiestry Filharmonicznej z funduszków miejskich zł. 3.000.—,

b. w związku z powyższym wnieść do budżetu Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1924 do poz. 10, tyt. XXXV, dz. III wydatków dodatkowo zł. 3.000.—,

c. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

Z powodu spóźnionej pory przewodniczący o godz. 8 min. 25 rano posiedzenie zamyka.

Przewodniczący

(—) J. Wolczyński

(—) dr. W. Garliński.

Prowadzący protokół (—) P. Rundo.

Rr.-sekretarze (—) W. Credo.

(—) T. Pałkowski.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Stanu Cywilnego za czas od 1. I. do 31. III. r. b.

Działalność Urzędu Stanu Cywilnego w okresie sprawozdawczym przedstawia się jak następuje:

Zgłoszono urodzeń. Tablica I.

Wyszczególnienie	Ogółem zameldowano	W terminie do 8 dni	Z opóźnieniem					pow. 20 l.
			Poniżej roku	1-5 lat	5-10 lat	10-15 lat	15-20 lat	
Spisano metryk %	979	189	465	92	59	94	64	16
Na 100 chłop-ców było dziewcząt		19,3	47,49	9,39	6	9,6	6,5	1,6
	82,3	26,8	100,4	104,4	118,5	100	82,8	700

co przy podziale na wyznanie, płeć i poszczególne miesiące przedstawia się następująco:

Zgłoszenia nowonarodzonych oraz tych, którzy nie posiadali jeszcze świadectw urodzeń.

Tablica II.

Miesiąc	Termin	do 8 dni		do roku		do 5 lat		do 10 lat		do 15 lat		do 20 lat		pow. 20 l.	Ogółem
		m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.		
styczeń	Płec.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.		m. i z.
	Bapt.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Żyd.	51	11	83	67	17	13	10	13	16	18	19	16	—	5342
luty	Bapt.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Żyd.	53	12	78	83	12	16	9	7	17	16	10	9	—	5327
marzec	Bapt.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Żyd.	45	17	71	83	16	18	8	12	12	6	4	2	—	4310

Uwaga: Na ogólną liczbę dzieci zarejestrowanych w terminie 8 dniowym było: 80 dzieci martwourodzonych płci męskiej i 20 — żeńskiej.

W okresie sprawozdawczym wciągnięto do tutejszych rejestrów zgonów 578 zajęć, a mianowicie:

w miesiącu styczniu — 206 zgonów żydów i 2 — baptystów, w tem 55 dzieci do 1 roku;

w miesiącu lutym — 197 zgonów żydów i 3 — baptystów, w tem 42 dzieci do 1 roku;

w miesiącu marcu — 164 zgonów żydów i 3 — baptystów, w tem 40 dzieci do 1 roku.

Sporządzono 255 aktów ślubów żydów i 5 baptystów, przyczem zlegalizowano związki małżeńskie zawarte wg. rytuału religijnego, przed kilku, lub kilkunastu laty, (patrz. t. III)

Zgłoszenia ślubów.

Tablica III.

W dniu dokonania obrzędu religijnego	na II dzień	po roku				Ogółem
		po 5 lat	po 10 lat	po 15 lat	po 20 lat	
2	1	88	5	2	1	97
2	—	2 b. 64 ż.	2	1	1	73
1	3	3 b. 79 ż.	4	—	—	90

Uprawiono 17 dzieci naturalnych, zrodzonych przed sporządzeniem przez rodziców aktów ślubu, wskutek zabezpieczono im, na zasadzie § 291 K. C. P. prawa majątkowe i osobiste dzieci ślubnych.

W myśl artykułu 54 Prawa o małżeństwie sporządzono 89 aktów znania, wydano z archiwum wyciągów 3480, w tem 1084 pełnych; poświadczono 378 zapowiedzi ślubu; uznano 4 małżeństwa za rozwiązane przez rozwód, sprostowano 2 akty urodzeń i 1 zejścia, o czym zgodnie z § 85 K. C. P. uczyniono adnotacje na odnośnych aktach, a odpisy przesłano do archiwum hipotecznego, celem wciągnięcia ich do duplikatów.

Sporządzono i przesłano tygodniowe wykazy statystyczne do miej-

skiego Urzędu Statystycznego, wykazy śmierci do Urzędu Skarbowego oraz załatwiono korespondencję z gminami politycznymi władzami w 358 sprawach.

W miesiącu lutym r. b. odbyło się 1 posiedzenie Kom. Ji dla ustalania wieku popisowych żydów, na którym rozpatrzono 18 podań, z których 17 uwzględniono,

Kasa w okresie sprawozdawczym wykazuje wpływów 15.849.776.000.— Mk., wydatków zaś Mk. 15.973.898.128.— a więc samowystarczalność Urzędu została w powyższym okresie całkowicie osiągnięta.

Kronika miejska.

— **25-cio lecie Pogotowia Ratunkowego.** W roku bieżącym Pogotowiu Ratunkowemu m. Łodzi obchodzić będzie 25-lecie swojej działalności. Jednocześnie z tym jubileuszem obchodzić będzie również 25-cio letni jubileusz swej pracy w „Pogotowiu Ratunkowym” dr. Pinkas (senior).

— **O nowy park w Łodzi.** Delegacja Wydziału Zdrowotności Państwowej uchwaliła wystąpić do Wydziału Gospodarczego z prośbą o zrealizowanie projektu p. dr. Skalskiego, dotyczącego założenia parku lub zieleńca przy zbiegu al. Pańskiej i Kątnej.

— **Oddział Wychowania Fizycznego.** W tych dniach Magistrat rozpatrywał wniosek dyrektora Zarządu Głównego, p. Zalewskiego, dotyczący utworzenia przy władzach samorządowych Oddziału względnie referatu wychowania fizycznego. Po przeprowadzenia nad wnioskiem dyskusji, postanowiono przekazać sprawę dla załatwienia Wydziałowi Oświaty i Kultury, który podjął już pewne kroki w tym kierunku.

— **Dalsza akcja pomocy bezrobotnym.** D. 14 b. m. w sali posiedzeń Magistratu odbyła się pod przewodnictwem p. wiceprezydenta W.

Wojewódzkiego-konferencja w sprawie pomocy dla bezrobotnych. Na konferencji obecni byli: delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Nakoniecznikoff, wicewojewoda łódzki p. Łyszkowski, wiceprezydent Groszkowski, naczelnik okręgowej dyrekcji robót publicznych, inż. Adolph, ławnik Bednarczyk, dyrektor Zalewski, inż. Gałaska i Lisowski oraz przedstawiciele związków zawodowych p.: radny Danielewicz i Maszyński (Zw. Klas.), Kąlezyński i Ogłowski (P. Zw. Zaw.) oraz Piechotkówna (Chr).

Delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, p. Nakoniecznikoff, oświadczył, iż rząd zamierza udzielić pomocy bezrobotnym w ramach ustawy o zabezpieczeniu od bezrobocia, którą to ustawę już uchwalił sejm i w dniach najbliższych uchwali senat. W myśl tej ustawy dopuszczalne jest, by akcja pomocy bezrobotnym spoczywała w rękach samorządu i dlatego rząd skłonny jest przekazać na terenie Łodzi rządową akcję pomocy — Magistratowi, który w miarę potrzeby będzie składał do rządu wnioski, poparte przez województwo wyasygnowanie odpowiedzialnego funduszu zapomogowego.

Następnie p. wicewojewoda Łyszkowski zwrócił uwagę przedstawicielom związków, iż rząd w przyszłości nie zgodzi się, aby praca w fabrykach odbywała się na trzy zmiany, ponieważ jak to już stwierdzili sami przedstawiciele związków, wiele osób, posiadających utrzymanie na wsi, skusiło się znacznymi zarobkami w fabrykach, wydzierżawiło swe gospodarstwa i adało się na zarobek do fabryk. Obecnie związki powinny pomóc rządowi w rejestracji tych osób, celem usunięcia ich z pracy.

Następnie wywiązała się ożywiona dyskusja na temat szybkiej rejestracji bezrobotnych; delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, p. wicewojewoda oraz p. wiceprezydent Wojewódzki wypowiedzieli się za dokonaniem rejestracji w większych

fabrykach oraz przez specjalne biuro, wspólnie dla fabryk mniejszych; przedstawiciele związków domagali się rejestracji przez centrale związków, co — zdaniem reprezentantów rządu i samorządu — mogłoby się jednak stać przyczyną pewnych nadwyżek. Narazie — celem jak najszybszego przystąpienia do wypłaty zapomóg — listy bezrobotnych zaczął przygotowywać związek.

W końcu p. wiceprezydent Wojewódzki zaznaczył, iż wobec oświadczenia premiera Grabskiego, iż rząd nie będzie udzielał dalszych kredytów na roboty publiczne, robót tych, niestety rozszerzyć nie będzie można.

Przyjęto, jako dezyderat, wniosek dyrektora Zalewskiego, aby osoby obciążone rodziną przyjmować na roboty publiczne, zaś pozostałym udzielać zapomóg rządowych.

— W sprawie podatku od napojów. Magistrat m. Łodzi przedsięwziął w Ministerstwie Skarba i w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych energiczne starania o uzyskanie szybszych wpłat do Kasy m. Łodzi należyciwości miejskich z tytułu podatku od wyrobów spirytusowych.

Jak wiadomo, podatek ten w wysokości 30 proc. akcyzy skarbowej pobierały władze miejskie samodzielnie do dnia 1 lipca r. b. Obecnie zaś, na mocy rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Skarba do Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, pobierają ten podatek miejskie władze skarbowe, łącznie z podatkiem państwowym. Wszystkie sumy, które wpływają z tego podatku od dnia 1 lipca r. b. mają być w myśl wyżej wspomnianego rozporządzenia, przekazywane Centralnej Kasie Państwowej, która po dokonaniu rozrachunku rozdzieli wpływy z tego podatku pomiędzy poszczególne jednostki samorządowe na zasadzie klucza, ustalonego przez Ministra Skarba. System ten, mimo że rozporządzenie wykonawcze ustanowiło pewne terminy, kryje w sobie

niebezpieczeństwo bardzo długiej zwłoki w sprawie wypłacania gminom należnego im udziału w podatku od napojów alkoholowych.

Aby tema zapobiec, Magistrat m. Łodzi zwrócił się do władz centralnych z obszernym memorjałem, w którym domaga się wypłacania naszymu miastu sam z podatku alkoholowego sposobem zaliczkowym, tak samo, jak to się dzieje przy podatku przemysłowym. Magistrat spodziewa się, że słuszne te starania zostaną awicieżone skutkiem pomyślnym, tembardziej, iż miesięczny wpływ z tego podatku stanowi dla miasta poważną, bo wynoszącą około 150.000.— zł., sumę.

— **O uregulowanie ruchu kołowego w mieście.** Na wniosek Wydziału Gospodarczego—Magistrat postanowił przejąć od Komisarjatu Rządu czynności, związane z ruchem kołowym w mieście, mianowicie: rejestrację pojazdów, wydawanie pozwoleń na prawo powożenia i t. d.

— **Statystyka ruchu budowlanego w Łodzi** Sprawa mieszkaniowa przedstawia się w Łodzi gorzej, niż gdziekolwiek. Z zestawienia, zawartego w jednym ostatnich biuletynów statystycznych, poświęconych kwestji głodu mieszkaniowego w Łodzi, wiemy, iż Łodzi potrzeba 120.000 nowych izb, aby głód mieszkaniowy w Łodzi sprowadzić do tych rozmiarów, w jakich istnieje w wielu miastach za granicą. Stąd też wynika, że jedynie ruch budowlany, na szeroką zakrojony miarę może złagodzić klęskę mieszkaniową. Statystyka ruchu budowlanego jest w tym wypadku najwymowniejzem świadectwem stosunku społeczeństwa do najistotniejszych potrzeb oraz wskaźnikiem postępów w kierunku uzdrowienia warunków życia. Oto jakie wyniki dał ruch budowlany w Łodzi w 1923 r. w świetle danych Wydz. Statystyczn. Magistratu m. Łodzi: w ciągu roku wzniesiono 207 nowych budynków, w tej liczbie 55 mieszkalnych, 68 przemysłowych i handlowych, 84 innego rodzaju; przebudowano 48 budynków, w tem

18 mieszkalnych, 16 przemysłowych i handlowych i 14 innych; nadbudów dokonano 27, w tem 19 w budynkach mieszkalnych. 7 w budynkach przemysłowych i handlowych, 1 w budynkach innego rodzaju. W zestawieniu powyższem uderzyć przedewszystkiem musi nikła stosunkowo ilość budowli, służących dla celów mieszkalnych. W grupie nowych budowli budynki mieszkalne stanowią zaledwie 26,5% ogólnej liczby w grupie przebudów — 37,5%. Jedynie w grupie nadbudów budynki mieszkalne stanowią pokaźny odsetek, mianowicie 70,4 proc. Te cyfry procentowe wyrażają tendencje ruchu budowlanego: celem jego jest w głównej mierze dostarczenie pomieszczeń dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych i dla rozmaitych innych potrzeb gospodarczych, natomiast potrzeby mieszkaniowe znajdują uwzględnienie w bardzo małym stopniu. Interesując się ruchem budowlanym głównie ze stanowiska sprawy mieszkaniowej, większą wagę przekładać musimy do liczb, obrazujących efekt ruchu budowlanego w postaci nowych izb mieszkalnych. Świeżo wzniesione budynki dały 400 izb mieszkalnych, przebudowy—169, nadbudowy — 147. Ogółem więc ruch budowlany w roku ubiegłym przysporzył 716 nowych izb mieszkaniowych, przyczem izby, uzyskane dzięki przebudowom, liczone są jako izby nowe. Jak widać, bilans ruchu budowlanego przedstawia się bardzo mizernie. Powracając do przytoczonej na wstępie liczby 120.000 nowych izb, wyrażającej faktyczne potrzeby mieszkaniowe Łodzi, stwierdzić należy, iż 716 izb, jako caloroczny efekt ruchu budowlanego, są minimalnym ułamkiem tego, czego Łodzi rzeczywiście potrzeba. Nawiązać tu również wypada do statystyki małżeństw, która wykazuje 6,490 zawartych w roku ubiegłym w Łodzi małżeństw. Powstało więc zgorą 6 tysięcy nowych ognisk, wymagających — wobec ogromnego przeludnienia istniejących mieszkań — przynajmniej takiej samej liczby, t. j. 6 tysięcy no-

wych izb. Jest to obliczenie najskromniejsze, gdyż podstawą jego jest supozycja, iż młodej parze wystarczy jedna izba. W świetle przytoczonych cyfr niewystarczalność dotychczasowych rozmiarów ruchu budowlanego występuje z wielką jasnością.

Jak wygląda ruch budowlany w innych miastach? W zeszycie majowym czasopisma niemieckiego „Wirtschaft und Statistik“ (wydawnictwo niemieckiego państwowego urzędu statystycznego) znajdujemy dane, dotyczące większych miast niemieckich. W Berlinie w ciągu ubiegłego roku przybyło 3.863 nowych mieszkań (różnej wielkości) w Hamburgu — 3.065, w Monachjum — 9.58, w Lipsku — 882, w Dreźnie — 702, w Kolonii — 2.668, we Wrocławiu — 1.259, we Frankfurcie nad Menem — 1.018. Jeśli zważymy, że w wymienionych wyżej największych miastach niemieckich głód mieszkaniowy nie dochodził nigdy do skrajnych rozmiarów i że ruch budowlany i w poprzednich latach miał miejsce, to przekonamy się, że miasta te zbliżają się do zupełnego uregulowania sprawy mieszkaniowej. Warto zaznaczyć, że nawet mniejsze miasta wykazują wielkie postępy na tem polu. Tak np. Duisburg, miasto liczące podług spisu 1910 roku niespełna 280 tysięcy mieszkańców, wykazuje wspaniałą przyrost w postaci 1.855 nowych mieszkań, gdy już w roku poprzednim, t. j. 1922, przybyło 577 nowych mieszkań.

Analiza stanu rzeczy u nas i za granicą powinna pobudzić nas do działania. Katastrofalny stan sprawy mieszkaniowej w Łodzi wymaga szerokiej, społecznej akcji, która jest neodpartą koniecznością doby dzisiejszej.

— **Statystyka cen w Łodzi i Warszawie.** Przytoczone niżej zestawienie cen detalicznych w Łodzi i Warszawie z ostatniego tygodnia czerwca r. b. zasługuje na uwagę, gdyż dotyczy 2-ch największych, a zara-

zem wyróżniających się wysokiem napięciem drożyzny, miast w Polsce. Zestawienie obejmuje najważniejsze artykuły pierwszej potrzeby, których ceny wyrażone są w złotych

Artykuł	Cena za 1 kg.	
	Łódź	Warszawa
Chleb żytni	0,25	0,30
Mąka pszenna	0,50	0,50
Ryż	0,70	0,61
Ziemiaki	0,14	0,14
Mleko (: litr)	0,81	0,33
Jaja (1 sztuka)	0,10	0,10
Masło	8,20	3,85
Ślonina	1,42	1,44
Kiełbasa	1,80	2,32
Mięso wołowe	1,76	2,29
Cukier	1,09	1,11
Sól	0,30	0,28
Węgiel	0,06	0,06
Drzewo	0,06	0,05
Nafta	0,86	0,33
Mydło do prania	1,03	0,98

Jak z powyższego zestawienia widać, część artykułów jest droższa w Łodzi, część zaś w Warszawie. Tak więc ryż, sól, drzewo, nafta i mydło kosztują w Łodzi więcej niż w Warszawie, natomiast chleb, mleko, masło, ślonina, mięso wołowe i cukier są w Warszawie, droższe niż w Łodzi. Jednakowe są w obu miastach ceny mąki pszennej, ziemniaków, jaj i węgla. Oceniając zaznaczone wyżej różnice według znaczenia poszczególnych artykułów należy dojść do wniosku, iż w Warszawie utrzymanie jest nieco droższe niż w Łodzi.

— **W walce z głodem mieszkaniowym.** Inicjując na szeroką skalę zakreśloną walkę z głodem mieszkaniowym, Magistrat łódzki wystąpił w tych dniach do władz rządowych i posłów łódzkich z memorjałem w sprawie budowy gmachów państwowych w Łodzi. W memorjale Magistrat wskazuje, że jedną z najważniejszych przyczyn braku mieszkań w mieście jest zajmowanie prywatnych lokali mieszkalnych przez liczne urzędy państwowe, wojskowe i cywilne. **Samorząd łódzki nie może dostar-**

czyć Państwu potrzebnych placów budowlanych i lokali, gdyż gmina m. Łodzi posiada zaledwie 1% placów budowlanych w mieście. Podczas gdy w innych miastach, jak n. p. w Krakowie, Państwo buduje na potrzeby własne coraz to nowe gmachy, Łódź - drugie w Rzeczypospolitej miasto - jest pod tym względem wyraźnie upośledzona, chociaż dla gmachów niektórych instytucyj (Izba Skarbowa, Urząd Wojewódzki, Komisarjat Rządu) już dawno zostały sporządzone przedwstępne szkice i kosztorysy.

Pomimo inicjatywy samorządu łódzkiego, który ofiarował władzom państwowym place pod budowę Okręgowego Szpitala Wojskowego (16 ha), Państwowego Zakładu Badań Artyków Pierwszej Potrzeby, Politechniki i in., władze rządowe żadnej akcji w tych sprawach nie podejmują. Jaskrawą tego ilustracją jest fakt, że nawet urzędnicy Okręgowej Dyrekcji Robót publicznych przy Urzędzie Wojewódzkim wskutek braku mieszkań, mieszkają kątem.

W konkluzji Magistrat podkreśla, że rozpoczęcie budowy gmachów państwowych na terenie m. Łodzi jest wprost koniecznością, nie tylko ze względów mieszkaniowych, lecz i ze względu na obecny kryzys bezrobocia, dałoby bowiem możliwość produktywnego zatrudnienia całej rzeszy głodujących robotników oraz przyczyniłoby się równocześnie do wzmożenia ruchu w przemyśle budowlanym i pokrewnych mu gałęziach wytwórczości. To zaś pożądane ożywienie odbiłoby się niewątpliwie w sposób dodatni na przychodach skarbowych pod względem podatkowym.

Równocześnie z memorjałem, którego treść podaliśmy w skróceniu wyżej, przesłał Magistrat memorjały: 1) w sprawie wydania rozporządzenia wykonawczego do Ustawy o rozbudowie miast z dnia 26 września 1922 r. i 2) w sprawie wydania rozporządzenia wykonawczego do Ustawy o przepisach porządkowych na drogach publicznych.

— Kary za niedopełnienie obowiązku szkolnego. W tygodniu od 2 do 7. VI. r. b. za niepósyłanie dzieci do szkoły z wyroków Komisji Powszechnego Nauczania odbyli kary aresztu:

- 1) Szmidt Szlam, Dolna 21, 2 dni.
- 2) Szczepańska Marjanna, Zawiszy 80 2 dni.
- 3) Borkensztajn Jakób, Konstantynowska 38, 2 dni.
- 4) Fibak Władysław, Rokicińska 10, 1 dzień.
- 5) Wietarek Konrad, Pańska 4, 1 dzień.
- 6) Szturm Jan, Rzgowska 49, 1 dzień.

Z życia miast polskich.

Inwestycje tramwajowe w Warszawie.

Sprawozdanie Zarządu Tramwajów Miejskich za r. 1928 podaje, iż w tym czasie uruchomiono w elektrowni tramwajowej dwa nowe kotły wodnorurkowe systemu Babcocki Wilcox z przegrzewaczami i ekonomajzerami, nadto turboagregat o mocy 2,500 kw, pompę zasilającą odśrodkową, z silnikiem elektrycznym oraz kompresor z motorem elektrycznym. Wszystkie powyższe inwestycje pozwoliły na zwiększenie produkcji do 18,829,848 kw, czyli w porównaniu z rokiem poprzednim o 7,1 proc., przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości spalonego węgla o 16,60 proc.

Genny autograf Chopina w Bydgoszczy.

Przed kilka dniami nadszedł do Biblioteki w Bydgoszczy cenny autograf walca f-moll Fryderyka Chopina, zakupiony w Bernie przez grono obywateli m. Bydgoszczy. Autograf, ofiarowany do zbiorów biblioteki miejskiej wyłożony jest w gablocie wypożyczalni bibliotecznej i ściga codziennie liczną rzeszę zwiedzających.

Treść numeru 30-go:

Higjena szkolna na Zachodzie.—

Dział sprawozdawczy.

Protokół 23 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 25 czerwca 1924 r.— Protokół 24 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 26 czerwca 1924 r.— Sprawozdanie z działalności Urzędu Stanu Cywilnego za czas od 1. I. do 31. III. r. b

Kronika miejska.—

Z życia miast polskich.—

Licytacje przymusowe.

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi niniejszem [podaje do wiadomości, że w dniu 23 lipca 1924 roku odbędą się licytacje przymusowe ruchomości niżej podanych osób za niewpłacone podatki:

Dawidowicz B, Al. 1-go Maja 5, klosz do owoców. Karmazyn J., Południowa 2, obrus. Grunsztajn, Narutowicza 56, 3 biurka i szafa. Zylberszac, Narutowicza 22, 6 krzesel i stół. Miller A., Narutowicza 40, kredens. Gold, Narutowicza 40, kredens. Dobrzyński L., Narutowicza 35, kredens. Halbersztat, Narutowicza 56, 6 krzesel i tremo. Koniga, Narutowicza 2, tremo i szafa. Rappoport, Cegielniana 54, lustro. Uryson, Cegielniana 10, otomana i biurko. Wysocki, Cegielniana 17, tremo. Frenkla W., Cegielniana 57, biurko i stół. Fiszera D., Cegielniana 26, 3 sztuki towaru. Kurc, Cegielniana 44, towar. Kafeman, Cegielniana 14, 2 garnitury. Ka eman Gustaw, Cegielniana 14, towar. Krauze, Cegielniana 43, towar. Zylberblata, Al. 1-go Maja 3, kredens i 6 krzesel. Keniga, Narutowicza 4, samowar. Sztajerman, Al. 1-go Maja 8, waga. Rudnickiego W., Al. 1-go Maja 21, tremo. Blibaum, Al. 1-go Maja 4, nakrycia z łózek. Kłajnberera, Al. 1-go Maja 5, lezanka. Wajlanda, Piotrkowska 56, tremo. Grynberga, Al. 1-go Maja 21, kredens. Barasza L., Al. 1-go Maja 37, obrus. Trylinga, Al. 1-go Maja 15, 2 białe nakrycia i 1 pluszowe. Działożyński Icek, Aleksandrowska 8, obrus. Zytienfelda, Aleksandrowska 6, obrus. Braun H., Aleksandrowska 8, obrus. Szpajshendlera, Cegielniana 15, krzesło. Englera H., fortepjan. Lewenberga, Cegielniana 43, towar. Lewin Zelig, Narutowicza 58, obrus. Horowicza, Południowa 18, obrus. Łęczycki J., Wolborska 22, 2 krzesła. Morgentaler, Wolborska 19, wanna. Górny H., Borysza 29, maszyna do szycia, kredens i leżak. Skosowskiego M., Łagiewnicka 4, stół, szafa, kredens, kosz, 2 krzesła firanki. Temkina, Zgierska 40, kredens i 4 krzesła. Litewski H., Zgierska 32, 2 szafy do rzeczy. Zarzewski A., Podrzeczna 10, pianino. Mindel G. Sz., Konstantynowska 27, zegar. Szurka I., Pańska 46, kredens, otomana, garderoba, 3 koldry, kanapa, lustro, 10 krzesel i stół, tremo, Hamer, Gdańska 105, szafa. Mausmana, Piotrkowska 42, szafa. Busza H., Piotrkowska 70, kredens. Lewensztajn P., Piotrkowska 86, kredens. Kłoc M., Piotrkowska 78, zegar i 2 krzesła. Rozentel, Piotrkowska 51, towar. Wald J., Piotrkowska 33, biurko. Bekermana J., Piotrkowska 78, kredens. Callel, Zawadzka 35, kredens. Poznański S., Piotrkowska 33, 2 krzesła. Skosowski H., Nowomiejska 29, kapa i klosz.

Dnia 24 lipca 1924 roku o godzinie 9-tej rano;

Zylberberg, Al. Kościuszki 53, zegar. Wudel P., Gdańska 68, obrus. Amburski Abe, Al. Kościuszki 69, otomana. Piotrkowskiego, Andrzeja 46, klosz do owoców. Coldiusta, Al. Kościuszki 32, kredens i biurko, otomana. Frenkiel J. Narutowicza 3. bufet i szafa. Waldmana, Al. Kościuszki 21, szafa. Wołkowicza, Al. Kościuszki 24, zegar. Kociolkowskiego, Al. Kościuszki 37, 2 krzesła. Tenenbaum, Al. Kościuszki 29, szafa i biurko. Galek Al. Kościuszki 37, zegar. Edelman, Al. Kościuszki 26, tremo. Barabaka, Al. Kościuszki 57, 2 koldry. Poznera, Al. Kościuszki 27, biurko. Tempela I., Al. Kościuszki 24, szafa. Braunera, Al. Kościuszki 29, biurko. Seilera R., Miłsza 23, skrzynia do mąki. Bialera S., Wólczkańska 65, szafa. Hercberga, Sienkiewicza 9, ubranie i bielizniarka. Turka I., Piotrkowska 58, szafa, 2 koldry, zegar. Lilienfelda, Trauguta 5, kredens. Gutmana, Pańska 75, obrus. Lipszyca, Staro-Wólczkańska 6, 2 biurka. Chwiata Z., Piotrkowska 128, 2 krzesła. Ullricha F., Piotrkowska 142, 20 krzesel. Najman, Kilińskiego 115, 10 paczek taśmy do oblamowania.